

Zpráva o činnosti resortu práce a sociálních věcí od května 2009 do června 2010

Obsah

Slovo ministra práce a sociálních věcí	6
Kapitola A. Priority resortu práce a sociálních věcí	7
1. Úvod	7
2. Přehled priorit	7
2.1. Programové prohlášení vlády	7
2.2. Základní priority MPSV	8
2.3. Další priority MPSV	8
Kapitola B. Sociální dávky a rodina	9
1. Státní sociální podpora	9
1.1. Dávky státní sociální podpory	9
1.2. Protikrizová opatření	9
2. Pomoc v hmotné nouzi	9
2.1. Dávky pomoci v hmotné nouzi	9
2.2. Veřejná služba	9
3. Osoby se zdravotním postižením	10
3.1. Dávky sociální péče pro osoby se zdravotním postižením	10
3.2. Asistenční a vodící psi	10
4. Sociálně-právní ochrana dětí	10
5. Mezinárodně právní ochrana dětí	11
5.1. Vlastní provádění mezinárodně právní ochrany dětí ÚMPODem	11
6. Výživné	12
7. Rodina	13
7.1. Dotační řízení na podporu rodiny	13
7.2. Souhrnná zpráva o plnění Národní koncepce podpory rodin s dětmi	13
7.3. Obec přátelská rodině	13
8. Úsporná opatření od ledna 2010	13
Kapitola C. Sociální služby	14
1. Příspěvek na péči	14
1.1. Objem vyplácených příspěvků na péči	14
1.2. Změny v oblasti příspěvku na péči v letech 2009 a 2010	14
1.3. Specifický přístup k problematice dětí s metabolickými poruchami	15
1.4. Posílení odborných kapacit k zabezpečení přezkumného řízení	15
2. Neinvestiční dotace poskytovatelům sociálních služeb	16
2.1. Situace v roce 2009	16
2.2. Situace v roce 2010	16
2.3. Inovace v procesech dotačního řízení	16
3. Podpora transformace a deinstitucionalizace sociálních služeb v ČR	17
3.1. Projekt Podpora transformace sociálních služeb v gesci MPSV	17
4. Statistické vykazování dat sociálních služeb	17
5. Transformace systému dlouhodobé péče	18
6. Úmluva o právech osob se zdravotním postižením	18
7. Projekty v oblasti sociálních služeb financované z prostředků EU	19
7.1. Operační program lidské zdroje a zaměstnanost financovaný z ESF	19
7.2. Integrovaný operační program – oblast intervence 3.1. Služby v oblasti sociální integrace	20
7.3. Výzva zaměřená na podporu sociální ekonomiky	21
8. Evropský rok boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení 2010 (dále „EY 2010“)	21
Kapitola D. Sociální pojištění	23
1. Koncepční činnost v oblasti sociálního pojištění	23
1.1. Příprava realizace I. etapy důchodové reformy obsažené v zákoně č. 306/2008 Sb.	23
1.2. Příprava změny právní úpravy základního důchodového pojištění k realizaci nálezů Ústavního soudu	23

1.3. Odborné řešení pokračování důchodové reformy na expertní a analytické úrovni ve smyslu Programového prohlášení vlády	23
1.4. Příprava podkladů pro komplexní sociální reformu v rámci působnosti MPSV	23
1.5. Slevy na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti	23
1.6. Snížení administrativní náročnosti činnosti ošetřujících lékařů v oblasti nemocenského pojištění	24
1.7. Úhrada nákladů poštovního za zásilky ošetřujících lékařů adresované okresním správním sociálního zabezpečení	24
1.8. Spolupráce MPSV s MF	24
2. Vracení pojistného na sociální zabezpečení za 1. pololetí 2007	25
3. Úsporná opatření od ledna 2010	25
3.1. Přehled opatření v oblasti nemocenského pojištění	25
3.2. Přehled opatření v oblasti pojistného na sociální zabezpečení	26
4. Vlastní provádění sociálního pojištění ČSSZ	26
4.1. Realizace nemocenského pojištění	26
4.2. Realizace důchodového pojištění	26
4.3. Výběr sociálního pojištění	27
4.4. Činnost lékařské posudkové služby	27
4.5. Změny v informačních technologiích	28
4.6. Posílení kapacit pracovišť	28
Kapitola E. Zaměstnanost a trh práce	29
1. Trh práce v mezinárodním kontextu	29
1.1. Předsednictví ČR Evropské unii	29
1.2. Evropská kampaň Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (dále „BOZP“)	29
1.3. Evropské směrnice	29
1.4. Bilaterální spolupráce	29
1.5. Meziresortní spolupráce	29
2. Realizace opatření k oživení ekonomiky a proti rostoucí nezaměstnanosti	30
2.1. Podpora vzdělávání (protikrizové projekty)	30
2.2. Organizační opatření a úřady práce	30
2.3. Zahraniční zaměstnanost a zaměstnávání cizinců	30
2.4. Evropské služby zaměstnanosti (EURES)	31
2.5. Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti	32
2.6. Změny v zaměstnávání osob se zdravotním postižením	33
3. Inspekce práce	33
3.1. Protikrizová opatření	34
3.2. Čerpání prostředků ESF	34
3.3. Úsporná opatření od ledna 2010	34
3.4. Jednání Poradního výboru EK pro otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	34
3.5. Kontrolní činnost SÚIP v roce 2009	34
4. Technická inspekce	35
5. Návrhy legislativních opatření v oblasti zaměstnanosti	36
Kapitola F. Evropská unie a mezinárodní vztahy	37
1. Evropská unie	37
1.1. Předsednictví ČR v Radě EU	37
1.2. Další aktivity	38
2. Bilaterální aktivity	38
3. Mezinárodní spolupráce v mezinárodních organizacích	39
4. Migrace cizinců	39
5. Integrace cizinců	40
6. Realizace programů z Evropského sociálního fondu (dále „ESF“)	40
6.1. Programy období 2004 - 2006	40
6.2. Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost	40
6.3. Úsporná opatření od ledna 2010	45

7. Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (dále „EGF“)	45
Kapitola G. Finanční činnost	46
1. Čerpání rozpočtu kapitoly 313 – MPSV v roce 2009	46
1.1. Příjmy	46
1.2. Výdaje	46
1.3. Úspory	47
2. Očekávané příjmy a výdaje kapitoly 313 – MPSV v roce 2010	47
2.1. Příjmy	47
2.2. Výdaje	47
Kapitola H. Legislativní činnost	49
1. Zákony, kde bylo MPSV předkladatelem nebo se zásadně podílelo na jejich přípravě, popř. jejichž podstatná část je v gesci MPSV	49
2. Nařízení vlády, kde bylo MPSV zpracovatelem	51
3. Vyhlášky, kde bylo MPSV zpracovatelem	52
4. Sdělení zveřejněná ve Sbírce zákonů	52
5. Úplné znění	53
Kapitola I. Komunikace a ediční činnost	54
1. Komunikace s médii	54
1.1. Tiskové zprávy	54
1.2. Pravidelná vyjadřování pro média	54
1.3. Tiskové konference a briefingy	54
2. Dotazy veřejnosti	55
2.1. Konzultační dny	55
2.2. Odpovědi na další dotazy veřejnosti	55
3. Výzkum	55
4. Semináře	55
5. Ediční činnost	56
5.1. Práce a sociální politika	58
Kapitola J. Analytická činnost	59
1. Zprávy o základních tendencích příjmové a výdajové situace domácností ČR a Analýzy vývoje příjmů a výdajů domácností ČR včetně predikcí na další období	59
2. Analýzy vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti	59
3. Stanovisko MPSV k „Závěrečné zprávě Národní ekonomické rady vlády“	59
4. Souhrnný podklad MPSV pro vypracování materiálu vlády „Východiska z krize v blízkém a střednědobém horizontu“	59
5. Predikce vývoje cenové inflace	60
6. Podklady pro zhodnocení vlivu ekonomické krize na oblast sociální ochrany a sociálního vyloučení	60
7. Predikce vývoje základních makroekonomických ukazatelů na léta 2010 - 2013	60
8. Modelové propočty	60
9. Návrh krátkodobých opatření pro východiska z krize a řešení jejích důsledků	60
10. Konvergenční program	61
Kapitola K. Ostatní činnost	62
1. Činnost Rady vlády pro seniory a stárnutí populace	62
2. Činnost Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci	62
3. Činnost Rady hospodářské a sociální dohody (dále „RHSD“)	62
4. Ustavení Vědecké lékařské rady	63
Seznam zkratk	64

Slovo ministra práce a sociálních věcí

S koncem letošního června končí i třináctiměsíční funkční období „úřednické vlády“ premiéra Jana Fischera. To je příležitost i k ohlédnutí se a zhodnocení činnosti Ministerstva práce a sociálních věcí vykonané v této době.

Je třeba poznamenat, že o některých úkolech či aktivitách bylo rozhodnuto či byly zahájeny ještě před květnem 2009 a v hodnoceném období v nich bylo pouze pokračováno. Velká většina dále popsanych činností však byla vykonána na základě programového prohlášení Fischerovy vlády a priorit ministerstva stanovených k jeho realizaci v podmínkách resortu. Řešit bylo nutno i problémy, které vznikly náhle, tak říkajíc neplánovaně.

Na plnění úkolů se podíleli nejen zaměstnanci ministerstva, ale i všech dalších složek a institucí v jeho působnosti. Z důvodu časově omezeného mandátu nedošlo v hodnoceném období k významnějším organizačním změnám, ani – až na ojedinělé výjimky – k personálním změnám.

Následující hodnocení činnosti resortu není vyčerpávající, zahrnuje pouze významnější aktivity.

JUDr. Petr Šimerka
Ministr práce a sociálních věcí

Kapitola A. Priority resortu práce a sociálních věcí

1. Úvod

V kompetenci Ministerstva práce a sociálních věcí (dále „MPSV“) je sociální politika (sociální služby, sociální dávky, rodinná politika, oblast zdravotně postižených apod.), sociální pojištění (důchody, nemocenské, apod.), oblast zaměstnanosti (trh práce, podpora zaměstnanosti, zahraniční zaměstnanost apod.), pracovněprávní vztahy, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, rovnost žen a mužů, migrace a integrace cizinců, oblast čerpání finanční pomoci z Evropského sociálního fondu (dále „ESF“) aj.

V červnu 2010 v resortu práce a sociálních věcí pracovalo více než 18 600 zaměstnanců. Mezi organizace, které MPSV metodicky řídí, patří Česká správa sociálního zabezpečení, Úřady práce, Státní úřad inspekce práce a Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí v Brně. Kromě toho MPSV přímo spravuje pět ústavů sociální péče - DÚSP Tloskov, ÚSP Zbůch, ÚSP Brno-Chrlice, ÚSP Brno-Královo Pole a ÚSP Hrabyně. Příspěvkové organizace v působnosti resortu jsou Institut výchovy bezpečnosti práce, Ústav sociální péče pro tělesně postižené Hrabyně a Technická inspekce ČR (dříve Institut technické inspekce). MPSV je také zřizovatelem Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí a Výzkumného ústavu bezpečnosti práce.

Ministerstvo práce a sociálních věcí vzniklo v roce 1990.

Zpráva o činnosti resortu práce a sociálních věcí popisuje, co se podařilo a co nikoliv v uplynulém roce, tj. od května 2009 do června 2010. Z dostupných údajů je zřejmé, že jde o vůbec první souhrnný materiál o činnosti celého resortu, který na MPSV vznikl.

2. Přehled priorit

Po jmenování vlády premiéra Jana Fischera byly vedením MPSV stanoveny následující priority, které vycházely z programového prohlášení a byly dány věcným a časovým mandátem této vlády.

2.1. Programové prohlášení vlády

V programovém prohlášení vlády České republiky jmenované prezidentem 8. května 2009 kabinet mj. deklaroval, že chce ve své činnosti vycházet ze základních zájmů České republiky. K nim patří posilování demokracie a právního řádu, rozvíjení moderní a sociálně ohleduplné tržní ekonomiky a aktivní účast v evropských a euroatlantických strukturách. Rovněž kladl důraz na spolupráci nejen s politickými stranami v Poslanecké sněmovně, ale i s odbory a zaměstnavateli, profesními a zájmovými sdruženími, a vedení dialogu s relevantními občanskými sdruženími, církvemi a náboženskými společnostmi.

I v časově omezeném mandátu se vláda a jednotlivé resorty nadále zabývaly odborným řešením dříve projednávaných problémů, jako je například důchodová a zdravotní reforma, nebo problematika dokončení rekodifikace soukromého práva. Veškeré činnosti přitom výrazně ovlivnila globální ekonomická krize.

V sociální oblasti, tedy v působnosti a kompetenci MPSV, byly priority následující:

- monitorovat sociální situaci občanů a operativně přijímat opatření k prevenci propadu jejich příjmů,
- rozhodnout o valorizaci důchodů od ledna 2010 a přijímat krátkodobá i dlouhodobější opatření ke zmírnění dopadu ekonomické krize na zaměstnanost, starší populaci, zdravotně postižené občany a rodiny s dětmi,

- podporovat adaptabilitu zaměstnanců i zaměstnavatelů na změněné podmínky trhu práce,
- pokračovat ve využívání strukturálních fondů Evropské unie k řešení důsledků nepříznivé ekonomické situace, zejména k podpoře aktivní politiky zaměstnanosti,
- věnovat zvýšenou pozornost realizaci nově přijatých zákonů v oblasti nemocenského pojištění a sociálních služeb,
- ve spolupráci se zástupci samospráv a dalšími relevantními aktéry zahájit práce na analýze efektivnosti sociálních služeb.

Od výše uvedeného se odvíjely priority MPSV, které resort práce a sociálních věcí realizoval od května 2009 do června 2010. Ty se nezměnily, přestože období, na které byly původně stanoveny, se výrazně prodloužilo.

2.2. Základní priority MPSV

- Zajistit řádný chod ministerstva a celého resortu
- Realizovat protikrizová opatření
- Úspěšně dokončit akce vyplývající z předsednictví ČR EU
- Připravit návrh státního rozpočtu na rok 2010

2.3. Další priority MPSV

- Trvalá pozornost náběhu nového systému nemocenského pojištění
- Rozsah a kvalita sociálních služeb
- Pokračování v důchodové reformě na expertní a analytické úrovni
- Ukončení rozpracovaných legislativních prací (zákoník práce)
- Průběžné monitorování situace na trhu práce a dopadů hospodářské krize

Kapitola B. Sociální dávky a rodina

1. Státní sociální podpora

1.1. Dávky státní sociální podpory

Dávkami státní sociální podpory (přídavek na dítě, sociální příplatek, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, dávky péčovské péče, porodné a pohřebné) pomáhá stát rodinám s dětmi uspokojovat jejich potřeby. Výjimku tvoří příspěvek na bydlení, který je poskytován i osobám (rodinám) bez dětí a který pomáhá s úhradou nákladů spojených s bydlením. Nejčastěji poskytovanou dávkou je přídavek na dítě, nejvíce finančních prostředků z tohoto dávkového systému jde však na rodičovský příspěvek, který je poskytován řádově 350 000 rodičů.

1.2. Protikrizová opatření

V uplynulém roce bylo zavedeno přechodné opatření v systému státní sociální podpory, jehož smyslem bylo zmírnit negativní dopady krize na rodiny s dětmi¹. Konkrétně se s účinností od 1. července 2009 posunula hranice rozhodného příjmu pro nárok na příjmově testovanou dávku přídavek na dítě z 2,4násobku životního minima na 2,5 násobek, čímž se rozšířil okruh příjemců dávky a zároveň se zvýšila měsíční částka přídavku na dítě o 50 Kč (a přídavek na dítě do šesti let činil 550 Kč, od 6 do 15 let 660 Kč a nad 15 let 750 Kč). Později, od ledna 2010, se výše dávek a hranice rozhodného příjmu vrátili na původní úroveň, a to v rámci úsporných opatření – více [bod 8. této kapitoly](#).

2. Pomoc v hmotné nouzi

2.1. Dávky pomoci v hmotné nouzi

Prostřednictvím dávek pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc) se poskytuje pomoc osobám, které nemají dostatek zdrojů k uspokojování svých základních potřeb a které si tyto zdroje nemohou zajistit svým vlastním přičiněním (např. prací, využitím majetku, uplatněním pohledávek apod.). V důsledku vývoje ekonomické krize se zvyšoval počet osob, kterým byly dávky pomoci v hmotné nouzi poskytovány. Na základě analýzy fungování systému je připravována novela zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, který vstoupil v platnost počátkem roku 2007.

2.2. Veřejná služba

Od ledna 2009 byl zaveden v systému pomoci v hmotné nouzi nový aktivizační nástroj – veřejná služba. Je dalším nástrojem, který vedle opatření aktivní politiky zaměstnanosti (veřejně prospěšné práce, krátkodobé zaměstnání) nebo dobrovolnické služby představuje možnost, díky které si osoby dlouhodobě setrvávající ve stavu hmotné nouze mohou zachovat či rozvíjet pracovní dovednosti a sociální návyky a pozitivně ovlivnit výši jim poskytované dávky – příspěvku na živobytí.

Veřejná služba, která má podobu drobných činností vykonávaných ve prospěch obce, je organizována obcemi. MPSV poskytuje obcím dotace na pojistné kryjící odpovědnost za škodu na majetku nebo na zdraví, kterou by pracovník vykonávající veřejnou službu mohl způsobit, nebo by mu mohla být způsobena (v roce 2009 bylo poskytnuto 1 296 969 Kč). Dle aktuálních údajů vykonává veřejnou službu cca 12 000 osob v hmotné nouzi.

---

¹ Zákon č. 326/2009 Sb., o podpoře hospodářského růstu a sociálně stabilitě

V 1. polovině 2010 zpracovalo MPSV analýzu fungování veřejné služby. Získané informace budou využity v koncepční a legislativní činnosti.

Zákonem č. 141/2010 Sb. došlo s účinností od 1. června 2010 ke zmírnění sankčních ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi ve vztahu k osobám odkázaným na dietní stravování a osobám invalidním bez nároku na invalidní důchod. Stalo se tak na základě kritických poznatků z praxe.

3. Osoby se zdravotním postižením

3.1. Dávky sociální péče pro osoby se zdravotním postižením

Dávky sociální péče pro osoby se zdravotním postižením reagují na specifické potřeby osob se zdravotním postižením v oblasti pomůcek, mobility a bydlení. Největším transferem, co do počtu poskytnutých dávek i co do výše výdajů, je příspěvek na provoz motorového vozidla.

3.2. Asistenční a vodící psi

MPSV připravuje v úzké spolupráci s ministerstvy zdravotnictví, zemědělství a průmyslu a obchodu, s vybranými zástupci cvičitelů a organizací osob se zdravotním postižením věcné řešení pomoci státu při výcviku vodících a asistenčních psů a jejich přidělování. Pro tyto účely byla v uplynulém období ustanovena pracovní skupina k problematice psů se speciálním výcvikem, která se touto složitou meziresortní problematikou zabývá segment po segmentu. Na dosavadních 4 schůzkách bylo diskutováno především o podmínkách, které musí splňovat cvičitelé, a o zdravotních a nezdravotních podmínkách, které musí splňovat osoba se zdravotním postižením, které stát v budoucnosti pomůže při pořízení vodícího nebo asistenčního psa.

4. Sociálně-právní ochrana dětí

Pro zkvalitnění sociálně-právní ochrany dětí vláda svým usnesením č. 883 ze dne 13. července 2009 přijala Národní akční plán k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti na období 2009 – 2011 (dále „NAP“).

MPSV je tak uložena povinnost koordinovat plnění aktivit obsažených v NAP a ostatní dotčené resorty mají realizovat úkoly, které jim z Národního akčního plánu vyplývají. Za účelem koordinace plnění Národního akčního plánu proto ustavilo MPSV meziresortní koordinační skupinu (dále „MKS“), které předsedá ministr práce a sociálních věcí. MKS je nezávislým, iniciačním a poradním orgánem MPSV v oblasti problematiky transformace systému péče o ohrožené děti v ČR.

V červenci 2009 začalo plnění úkolů obsažených v Národním akčním plánu. MPSV, MŠMT, MMR, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo spravedlnosti a ministr pro lidská práva se shodly na tom, že pilotními pracovišti pro ověření funkčnosti NAP budou Pardubický, Zlínský, Olomoucký a Karlovarský kraj. Na základě zadání MPSV realizuje Výzkumný ústav práce a sociálních věcí ve spolupráci s organizací LUMOS analýzu systému péče o ohrožené děti, která bude podkladem pro tvorbu pilotních projektů pro změnu systému péče ohrožené děti. Analýza bude ukončena k 31. prosinci 2010.

K usměrnění praxe v oblasti sociálně-právní ochrany dětí a spolupráce se soudy vydalo MPSV několik metodických doporučení a pokynů a aktivně se podílelo na školení opatrovnických soudců z celé ČR. Koncem roku 2009 také uspořádalo odbornou konferenci na téma „Rodina na prahu 21. století“. Cílem této mezinárodní akce bylo diskutovat nad aktuálními tématy a problémy současné rodiny.

5. Mezinárodně právní ochrana dětí

Mezinárodně právní ochranu dětí zajišťuje Úřad pro mezinárodně právní ochranu dětí v Brně (dále „ÚMPOD“), který je správním úřadem s celostátní působností, spadající do působnosti MPSV. ÚMPOD zajišťuje řadu činností s cizím prvkem a je nejen orgánem sociálně-právní ochrany dětí, ale také přijímajícím, odesílajícím a ústředním orgánem ve smyslu mezinárodních úmluv, jejichž smluvní stranou je ČR. Za nejvýznamnější agendy v působnosti ÚMPOD je třeba považovat:

- agendu mezinárodních únosů,
- agendu výživného,
- agendu mezinárodního osvojení.

Po nástupu nového ředitele ÚMPOD v březnu 2009 začal proces restrukturalizace úřadu, rozvržený do konce roku 2010. Má přispět ke splnění dvou cílů:

- zefektivnění zpracování jednotlivých agend,
- důraz na kvalitní sociální práci, kterou úřad při své činnosti realizuje.

Od druhého pololetí roku 2009 byla také zaváděna racionalizační opatření, ze kterých lze zmínit mj. založení a zahájení činnosti Poradního sboru pro náhradní rodinnou péči, jehož cílem je nastavit preciznější odborná pravidla spárování dětí vhodných k mezinárodnímu osvojení se zahraničními žadateli o osvojení.

5.1. Vlastní provádění mezinárodně právní ochrany dětí ÚMPODem

V rámci uvedených cílů ÚMPOD byly definovány následující aktivity:

- konsolidace spisové agendy podle parametrů správního řádu a archivního zákona – splněno,
- přestěhování úřadu do nových prostor adekvátních jeho povaze a postavení – splněno,
- implementace elektronického spisového systému – průběžně plněno (dokončení srpen 2010),
- nastavení systému spolupráce s orgány sociálně-právní ochrany – průběžně plněno,
- zajištění bezprostřední zpětné odborné vazby zřízením Poradního sboru úřadu pro náhradní rodinnou péči – splněno,
- systém častější urgency zahraničních partnerských subjektů – průběžně plněno,
- komplexně-systémová řešení podpory spolupráce se zeměmi, s nimiž je spolupráce komplikovanější (nyní Itálie a Polsko, postupně Ukrajina, Rusko, USA, Kanada) – průběžně plněno,
- prosazování neformálních postupů s cílem dosažení větší efektivity práce (místní šetření, vyjednávací a mediační procedury, osobní kontakt s klienty, zapojení psychologů do agend úřadu) – průběžně plněno,
- zavedení systému supervize kolektivu zejména jako prevence syndromu vyhoření – průběžně plněno,
- podpora vyšší míry akceptovanosti úřadu odbornou i neodbornou veřejností (účast na konferencích, participace na jiných odborných akcích, tiskové konference, častější komunikace s médii atd.) – průběžně plněno.

Problematika ochrany dětí a pomoci klientům ve smyslu mezinárodních úmluv narůstá, o čemž svědčí statistika za rok 2009, kdy na ÚMPOD došlo v roce 2009 celkem 14 040 podání (oproti 9 180 v roce 2008), tj. v průměru 702 na jednoho zaměstnance a 1 276 na jednoho odborného referenta, a odešlo 15 064 písemností (oproti 9 112 v roce 2008), tj. v průměru 753 na jednoho zaměstnance a 1 369 na jednoho odborného referenta.

5.1.1. Mezinárodní únosy

Zavedení neformálních postupů a důsledné prosazování mediačních aktivit vedlo ke snížení počtu případů konfliktně řešených únosů do České republiky.

V roce 2009 úřad jako ústřední orgán ve věcech mezinárodních únosů projednával 47 věcí, z toho 17 únosů do České republiky a 30 z České republiky (ty nelze činností úřadu efektivně ovlivňovat). Z uvedených 17 případů únosů do České republiky bylo 11 s podporou úřadu vyřešeno bez soudního řízení, ze zbývajících 6 dosud jedno řízení běží, ve 4 případech úřad dosáhl dohody během soudního řízení a pouze jediný případ byl soudem rozhodnut a došlo s podporou úřadu k dobrovolnému navrácení bez nutnosti nuceného výkonu rozhodnutí.

5.1.2. Výživné

Personální posílení úřadu a zavedení racionalizovaných pracovních postupů (vyjednávání, osobní komunikace s povinnými, uzavírání dohod o placení výživného atd.) vedlo ke zvýšení částky vymoženého výživného z ciziny pro české oprávněné. V roce 2009 bylo vymoženo 11 348 tisíc Kč oproti 9 108 tis. Kč v roce 2008.

Vzhledem k tomu, že celá řada opatření musela být implementována postupně a je vázána na uskutečnění soudního řízení, projeví se ve větším rozsahu až v roce 2010, nasvědčuje tomu i vývoj vymožených částek v prvním čtvrtletí roku 2010.

5.1.3. Mezinárodní osvojení

Od druhé půli roku 2009 byla zaváděna racionalizační opatření v agendě mezinárodního osvojení, rovněž bylo implementováno nové metodické doporučení úřadu pro osvojení do ciziny.

Důsledkem toho je nejen celkové zkvalitnění režimu mezinárodního osvojení, ale rovněž narůst počtu dětí svěřených do předosvojitelské péče do zahraničí. V roce 2008 bylo osvojeno 24 dětí, v roce 2009 celkem 28 dětí a dosavadní vývoj racionalizačních opatření dovoluje učinit odhad, že v roce 2010 bude do ciziny svěřeno do předadopční péče 35 až 40 dětí, pro které nebyla nalezena vhodná forma náhradní rodinné péče v České republice.

6. Výživné

Od ledna do května 2010 se MPSV podílelo na činnosti pracovní expertní skupiny, která byla ustavena ministryní spravedlnosti pro potřeby přípravy metodického materiálu ke sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na děti. Materiál vychází z Národní koncepce podpory rodin s dětmi, která byla na návrh MPSV schválena usnesením vlády č. 1451 ze dne 19. 11. 2008.

Výstupem činnosti expertní skupiny je metodický materiál „Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na nezaopatřené děti“. Základ materiálu tvoří tabulka s doporučeným rozpětím procentuálních sazeb z čistého příjmu povinného rodiče, která bude sloužit pro určení výše výživného v závislosti na věku a počtu vyživovaných dětí.

7. Rodina

7.1. Dotační řízení na podporu rodiny

Ministerstvo práce a sociálních věcí vyhlásilo v roce 2009² dotační řízení na podporu rodiny pro rok 2010. V rámci tohoto řízení jsou podporovány následující dotační oblasti:

1. Podpora zařízení služeb prevence sociálního vyloučení pro rodiče pečující o děti
2. Podpora zkvalitňování partnerských a manželských vztahů a posilování rodičovských kompetencí
3. Podpora náhradní rodinné péče
4. Podpora doprovázení dětí a mladých lidí v náhradní rodinné péči a výchovné péči

V rámci dotačního řízení na podporu rodiny pro rok 2009 bylo podpořeno celkem 301 projektů celkovou částkou 114 000 000 Kč.

7.2. Souhrnná zpráva o plnění Národní koncepce podpory rodin s dětmi

V souladu s usnesením vlády z 19. listopadu 2008 č. 1451 o „Souboru prorodinných opatření – Prorodinném balíčku“ byla - ve spolupráci s Ministerstvem vnitra, Ministerstvem zdravotnictví, Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem financí, Ministerstvem spravedlnosti, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvem pro místní rozvoj a Úřadem vlády – vypracována Souhrnná zpráva o plnění Národní koncepce podpory rodin s dětmi. 27. května 2010 byla předložena vládě k informaci.

7.3. Obec přátelská rodině

Soutěž Obec přátelská rodině (dále „OPR“) je aktivitou k rozvoji rodinné politiky na místní úrovni. Usiluje o realizaci prorodinných aktivit a zavádění prorodinných opatření na úrovni obcí a jejich další rozvoj. Rovněž se snaží pozitivní motivací iniciovat u představitelů obce větší zájem o rodiny v obci, jejich přání a potřeby. V květnu 2009 začal druhý ročník soutěže, jeho výsledky vyhlásil ministr práce a sociálních věcí v listopadu 2009. Třetí ročník OPR začal u příležitosti mezinárodního dne rodiny, který připadá na 15. května, v prostorách Poslanecké sněmovny 12. května 2010.

Soutěže se mohou zúčastnit obce všech velikostí, protože se soutěží v šesti kategoriích podle počtu obyvatel. Mezi vítězné obce ročníku 2009 (tj. probíhajícího v roce 2009) byla v dubnu 2010 rozdělena neinvestiční dotace v celkovém objemu 7 milionů Kč.

8. Úsporná opatření od ledna 2010

Od ledna 2010 byla za účelem snížení výdajů státního rozpočtu přijata řada úsporných opatření. Týkala se sociálních dávkových systémů³. Konkrétně došlo:

- k poklesu přídatku na dítě o 50 Kč a současnému snížení rozhodného příjmu pro nárok na tuto dávku z 2,5násobku životního minima na 2,4násobek. V praxi to znamenalo, že se výše přídatku na dítě a okruh jeho příjemců vrátili na úroveň před 1. červencem 2009. Úspora výdajů státního rozpočtu je odhadována na 633 mil. Kč.
- ke snížení příspěvku na provoz motorového vozidla pro osoby se zdravotním postižením. Dávka se snížila o 50 % u osob s II. stupněm mimořádných výhod, a o 20 % u osob s III. stupněm. Změna přinese úsporu výdajů ve výši cca 620 mil. Kč.

² Dotační řízení na podporu rodiny je MPSV vyhlašováno každoročně od roku 2005.

³ Zákon č. 362/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2010

Kapitola C. Sociální služby

Cílem sociálních služeb je mimo jiné podporovat rozvoj nebo alespoň zachování stávající soběstačnosti uživatele, jeho návrat do vlastního domácího prostředí, obnovení nebo zachování původního životního stylu, rozvíjet schopnosti uživatelů služeb a umožnit jim, pokud toho mohou být schopni, vést samostatný život. V hodnoceném období se sledovalo uplatňování zákona o sociálních službách a jeho dopady do státního rozpočtu.

1. Příspěvek na péči

Příspěvek na péči (dále „PnP“) se podle zákona o sociálních službách poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci. Financován je ze státního rozpočtu.

1.1. Objem vyplácených příspěvků na péči

V roce 2009 bylo příjemců příspěvku na péči v průměru 297,6 tis. za měsíc, celkové výdaje dosáhly 18 697 mil. Kč, rok předtím bylo o cca 2 tis. příjemců méně a na příspěvcích na péči se vyplatilo 18 253 mil. Kč. Nejvíce příjemců příspěvku na péči je ve stupni závislosti I (lehká závislost), v roce 2009 to bylo v průměru 117 tis. osob za měsíc. Nejmenší skupinou jsou osoby ve stupni závislosti IV (úplná závislost), kterých v roce 2009 bylo 35 tis. za měsíc. Co do objemu vyplacených prostředků byl pak na nejvýznamnější stupeň III. (těžká závislost) – vyplaceno v průměru 452,4 mil. Kč za měsíc, nejméně se v průměru vynaložilo na stupeň I, a to 232,2 mil. Kč za měsíc.

1.2. Změny v oblasti příspěvku na péči v letech 2009 a 2010

Dne 1. srpna 2009 vstoupila v účinnost novela zákona o sociálních službách (zákonem č. 206/2009 Sb.). Její návrh byl předložen s cílem upravit systém sociálních služeb tak, aby byly zohledněny poznatky z praxe a z provedených analýz. Ty odhalily některé neefektivní a nevhodné postupy, a to především v oblasti vymezení nároku a způsobu použití příspěvku na péči. V rámci změn byly stanoveny přesnější principy kontroly v systému sociálních služeb a vymezeny kompetence v oblasti financování sociálních služeb z veřejných rozpočtů.

Změny byly provedeny s ohledem na skutečnost, že příspěvek na péči je určen k posílení kompetencí osob závislých na pomoci jiné osoby a pečujícího prostředí tak, aby každý individuálně mohl zvolit pro něj nejúčelnější způsob zajištění potřeb.

Byla přijata tato opatření:

- Omezení nároku na příspěvek na péči přesnějším vymezením okruhu oprávněných osob. Příspěvek na péči byl odejmut osobám, o které je pečováno v jiných systémech (zdravotnictví, školství a vězeňská služba) a dále pak v případech, kdy péči zajišťují neregistrované subjekty.
- Bylo změněno ustanovení upravující zastavení výplaty příspěvku v případech, kdy je požiteli příspěvku poskytována péče z jiných důvodů, než k jakým slouží příspěvek na péči.
- Nově má nárok na příspěvek na péči osoba umístěná v lůžkovém zdravotnickém zařízení hospicového typu.
- Příspěvek na péči byl zvýšen ve stupni závislosti IV z 11 000 Kč na 12 000 Kč, a to z důvodu náročnosti zajištění péče.
- V oblasti příspěvku na péči s účinností od 1. ledna 2011 bylo přijato opatření týkající se nového způsobu výplaty příspěvku ve stupni závislosti I, který je

vyplácen ve výši 2 000 Kč. A to tak, že oprávněné osobě bude 1 000 Kč vyplaceno v hotovosti a 1 000 Kč formou poukázky nebo formou elektronického platebního prostředku.

- Byl rozšířen a upřesněn obsah a rozsah kontrolní činnosti správních orgánů (obecního úřadu obce s rozšířenou působností a krajského úřadu). Přesněji byla vymezena kontrolní činnost, která umožňuje provádět kontrolu využívání příspěvku na péči efektivněji a transparentněji, a to z pohledu správního orgánu i oprávněných osob. V rámci kontrolní činnosti se provádí také porovnání objektivně zjištěných skutečností v průběhu posuzování dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s faktickou situací oprávněné osoby. Stejně tak se ověřuje, zda skutečnosti, které oprávněná osoba uvedla v rámci ohlašovací povinnosti, odpovídají faktickému stavu. Zejména v případech, kdy pečující osobou je fyzická osoba, bude sledováno, zda poskytuje péči osobně a zda je k poskytování pomoci zdravotně způsobilá.

1.3. Specifický přístup k problematice dětí s metabolickými poruchami

V únoru roku 2010 bylo MPSV postaveno před řešením zásadního požadavku rodičů dětí s diabetes mellitus. Týkal se posuzování stupně závislosti pro účely příspěvku na péči a systémového řešení poskytování sociálních dávek diabetickým dětem. Cílem následných kroků MPSV bylo nalézt řešení, jak zajistit diabetickým dětem a jejich rodinám optimální sociální podmínky. Česká správa sociálního zabezpečení (dále „ČSSZ“) a její lékařská posudková služba (dále „LPS“) zaměřila větší pozornost na posuzování zdravotního stavu těchto dětí pro potřeby nepojistných dávkových systémů. V celé republice se tak bude dodržovat jednotná metodika a tyto děti budou posuzovat určení lékaři LPS. Rovněž je doporučeno zdravotní stav dítěte posuzovat v přítomnosti dítěte a jeho rodičů. Všechny posudky by až do odvolání měly projít kontrolou odboru metodiky LPS a veškeré případné odchylky mezi sociálním šetřením a konečným posudkem se budou řádně zdůvodňovat.

Byla zpracována novela prováděcího právního předpisu k zákonu o sociálních službách, kterou byla doplněna příloha č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. o některé další činnosti, které budou mít pozitivní dopad na posuzování pro účely stanovení stupně závislosti u diabetických dětí. Novela vyšla pod č. 162/2010 Sb. MPSV také vydalo publikaci určenou nejen pro rodiče dětí s diabetem, která obsahuje praktické informace o možnostech a podmínkách čerpání příspěvku na péči a jiných dávek.

V současné době se projednává možnost nového pojetí systému posuzování pro potřeby příspěvku na péči, a to zejména s ohledem na součinnost dvou různých odborností – posudkově lékařské a sociální práce v kontextu sociálního šetření v řízení o příspěvek na péči. V rámci zlepšení spolupráce výše uvedených odborností se ve 2. čtvrtletí 2010 uskutečnily semináře pro posudkové lékaře a také tři konference zaměřené na novinky v klinických oborech.

1.4. Posílení odborných kapacit k zabezpečení přezkumného řízení

Při řízení o příspěvku na péči zajišťuje MPSV přezkum rozhodnutí orgánů druhé instance, kterými jsou krajské úřady. V průměru bylo od května 2009 do května 2010 přijato 1,3 nových spisů denně. K 31. prosinci 2009 bylo za rok 2009 přijato celkem 356 spisů, vyřízeno bylo 81 spisů. Agendu vykonávají 2 pracovníci, druhý byl na tuto činnost převeden v rámci reorganizace v říjnu 2009.

2. Neinvestiční dotace poskytovatelům sociálních služeb

2.1. Situace v roce 2009

V roce 2009 přidělilo Ministerstvo práce a sociálních věcí na dotace na poskytování sociálních služeb celkem cca 7 mld. Kč. Zákon o státním rozpočtu na rok 2009 původně určoval na dotace k zajištění základních činností při poskytování sociálních služeb finanční prostředky ve výši 4,5 mld. Kč. Na jaře roku 2009 došlo k mimořádnému navýšení rozpočtu na dotace na sociální služby o 1,5 mld. Kč. Následně přibylo - na základě jednání s kraji - dalších 800 mil. Kč. Přesun těchto prostředků v rámci rozpočtové kapitoly MPSV – 313 schválil 5. srpna 2009 Rozpočtový výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (dále „PSP ČR“). V září roku 2009 bylo nutné zahájit intenzivní jednání s Ministerstvem financí na uvolnění vázání prostředků ve státním rozpočtu, které se dotklo také prostředků určených na sociální služby. Následně byly využity na financování běžných výdajů sociálních služeb ještě rezervní zdroje určené na zajištění povinností krajů podle § 93 písm. a) a obcí podle § 92 písm. a) zákona o sociálních službách.

V říjnu roku 2009 MPSV v souvislosti s návrhem rozpočtu na rok 2010, který určil na finanční zajištění sociálních služeb prostřednictvím dotací na sociální služby 3 mld. Kč, zahájilo intenzivní jednání a informování orgánů PSP ČR o nutnosti přiblížit částku určenou na dotace na sociální služby objektivizovaným potřebám uživatelů sociálních služeb. Snaha se odrazila v navýšení objemu finančních prostředků na 6,8 mld. Kč.

Během celého období MPSV intenzivně jednalo s kraji s cílem zajistit efektivní financování sociálních služeb i ze zdrojů mimo státní rozpočet.

2.2. Situace v roce 2010

V roce 2010 disponuje MPSV s finančními prostředky určenými na dotace na sociální služby ve výši 6,8 mld. Kč. Jsou určeny pro dotační řízení, přičemž jeho 1. kolo dotačního řízení probíhalo od září 2009, kdy do 20. října vyplňovali poskytovatelé své žádosti o dotace. Požadavky byly projednány Dotační komisí MPSV pro oblast sociálních služeb a bylo rozděleno 97 % prostředků. Pro 2. a 3. kolo dotačního řízení pro rok 2010 byla ponechána 3 % prostředků. Druhé kolo dotačního řízení už proběhlo, výsledky jsou od května 2010 zveřejněny na webu MPSV. Aktuálně se koná třetí kolo dotačního řízení.

2.3. Inovace v procesech dotačního řízení

MPSV od roku 2009 zdokonalilo systém poskytování dotací ze státního rozpočtu poskytovatelům sociálních služeb. Změny se týkaly mimo jiné evidence a kontroly příjemců dotací ze státního rozpočtu. MPSV v září 2009 zprovoznilo internetovou aplikaci, v níž poskytovatelé sociálních služeb vyplňovali žádosti o dotaci pro období 2010 a odpadly jim tak povinnosti spojené s listinným podáváním žádostí o dotaci. Současně došlo k racionalizaci procesu hodnocení žádostí o dotaci a zvýšení operativnosti a urychlení výplaty splátek dotací. V dubnu roku 2010 byla aplikace rozšířena tak, aby poskytovatelé mohli vkládat i informace o skutečných nákladech, zdrojích financování, kapacitě, počtech zaměstnanců a uživatelů sociálních služeb. Tyto údaje budou sloužit pro stanovování pravidel hodnocení žádostí o státní dotaci tak, aby byl systém založen na trvale ověřitelných kritériích u každého druhu sociální služby.

Do celého rozhodovacího procesu byly výrazněji zapojeny kraje.

Současně s dotačním řízením bylo díky personálním a organizačním změnám, od června do prosince 2009, zkontrolováno devět poskytovatelů sociálních služeb.

Pro dotační řízení roku 2011 připravuje MPSV úpravy vyhlášených dotačních programů a rámcových čísel určujících podíl prostředků na jednotlivé programy podpory a pro jednotlivé kraje. Současně usiluje při přípravě státního rozpočtu pro rok 2011 kapitoly

313 – MPSV o zajištění objemu prostředků na dotace na sociální služby ve stejné výši jako v letošním roce.

3. Podpora transformace a deinstitucionalizace sociálních služeb v ČR

Proces transformace vyplývá z vládou přijaté „Koncepce podpory transformace pobytových sociálních služeb v jiné druhy sociálních služeb, poskytovaných v přirozené komunitě uživatele a podporující sociální začlenění uživatele do společnosti“. Byla přijata 21. února 2007 usnesením Vlády ČR č. 127.

Základní vizí transformačních aktivit je takový život člověka s postižením, kdy bydlí v běžné domácnosti (bytě, rodinném domě), využívá veřejné služby, chodí do zaměstnání nebo využívá obdobné služby denních programů či ambulantních služeb, stává se součástí místní komunity a žije obdobným způsobem života jako lidé bez zdravotního postižení.

Komplexní deinstitucionalizaci sociálních služeb v České republice je nutné brát jako postupnou a dlouhodobou (cca na 20 – 30 let) systémovou změnu poskytování služeb sociální péče. Díky transformovaným službám by lidé s postižením nejen žili normálním způsobem života a nedocházelo by ve vysoké míře k sociálnímu vyloučení, ale nedocházelo by ani k nadbytečné péči a služby by byly nastaveny pouze v té míře, kterou klienti opravdu potřebují.

3.1. Projekt Podpora transformace sociálních služeb v gesci MPSV

Cílem projektu je - na základě podrobných analýz a zmapování současné situace v oblasti služeb sociální péče - zajistit komplexní systém podpory transformace služeb sociální péče, zajistit rozvojové plány vycházející z problematiky transformačního procesu, zvýšit informovanost o procesu transformace institucionální péče pro osoby se zdravotním postižením, vytvořit systém vertikální a horizontální spolupráce mezi dotčenými subjekty, podpořit proces zkvalitňování životních podmínek uživatelů stávajících pobytových zařízení sociální péče a podpořit naplňování lidských práv uživatelů pobytových sociálních služeb a jejich práva na plnohodnotný život srovnatelný s vrstevníky, žijícími v přirozeném prostředí.

Výstupy projektu směřují do pilotního zahájení procesu transformace ve vybraných nejvíce rizikových zařízeních ve všech krajích (mimo hl. m. Prahu). Individuální projekt odboru sociálních služeb a sociálního začleňování MPSV hrazený z prostředků Evropského sociálního fondu se zaměřuje na zajištění neinvestiční složky deinstitucionalizace.

4. Statistické vykazování dat sociálních služeb

Prostřednictvím elektronické aplikace OKslužby-poskytovatel má od roku 2010 každý poskytovatel sociálních služeb, který je uveden v registru poskytovatelů sociálních služeb, povinnost vykazovat data o sociálních službách za předchozí kalendářní rok. V roce 2010 měli poskytovatelé tuto povinnost splnit do 31. května 2010. V následujících letech mají termín do 30. června daného roku.

Elektronická aplikace OKslužby-poskytovatel se od podzimu 2009 využívá také pro podávání dotací MPSV na sociální služby. Je propojena s registrem poskytovatelů sociálních služeb a dostupná data se do výkazu přejímají.

Vzhledem k tomu, že aplikace pro podávání statistických výkazů sociálních služeb byla spuštěna 4. května 2010, bylo pro poskytovatele sociálních služeb obtížné některá data vyplnit. Za rok 2009 tak nebude možné získat zcela relevantní data.

Pro větší konsenzus o struktuře sbíraných dat v následujících letech budou od června do října 2010 na MPSV probíhat práce na úpravě aplikace, která by byla přijatelná pro většinu poskytovatelů sociálních služeb.

5. Transformace systému dlouhodobé péče

V rámci MPSV vznikla v uplynulém období meziresortní pracovní skupina, jejímž cílem je nová koncepce rozvoje systému zdravotních a sociálních služeb se zaměřením na dlouhodobou péči o seniory a zdravotně postižené v jejich domácím přirozeném prostředí.

Změna současného systému vyžaduje podle závěrů skupiny mimo jiné vytvoření nových profesí, jako jsou komunitní pracovníci, domácí asistenti, manažeři služeb a další. Nezastupitelnou roli v novém systému mají obce, které by poskytování dlouhodobé péče koordinovaly. Nový systém dlouhodobé péče by měl kromě lékařů, ústavů, lůžkových zařízení typu dlouhodobé péče a podobně zahrnovat i fyzioterapii, ergoterapii, ambulanci pro poruchy paměti a pro kognitivní rehabilitaci, paliativní péči, chráněné bydlení, telemonitoring a další formy péče odpovídající individuálním potřebám seniorů.

Vytvořením pracovní skupiny MPSV zareagovalo na stárnutí populace, nejednotný model dlouhodobé péče v České republice, nárůst výdajů, různou kvalitu služeb pro seniory a zdravotně handicapované lidi a nedostupnost zejména terénních a specializovaných služeb pro seniory v některých regionech. Opatření, která by měla skupina odborníků navrhnout, by měla vést k větší provázanosti zdravotní a sociální péče. Jejimi členy jsou zástupci MPSV, Ministerstva zdravotnictví, vybraní poslanci a senátoři Parlamentu České republiky, zástupci Všeobecné zdravotní pojišťovny a odborníci z České gerontologické a geriatrické společnosti a z nevládních neziskových organizací.

Experti vychází především z příkladů „dobré praxe“ v pilotních projektech zaměřených na terénní a lůžkovou zdravotně sociální péči. Současný stav poskytování sociálně zdravotní péče ve vybraných službách podrobili důkladné analýze. Dlouhodobá péče by měla být součástí reformy sociálních služeb. Aby k tomu mohlo dojít, je dle odborníků potřeba, aby byl systém péče o seniory zakotven v české legislativě. Důležitá je mimo jiné i změna celkového přístupu k seniorům.

6. Úmluva o právech osob se zdravotním postižením

Úmluva o právech osob se zdravotním postižením (dále „Úmluva“) a její Opční protokol byla přijata Valným shromážděním OSN 13. prosince 2006. K podpisu byla otevřena 30. března 2007 a vstoupila v platnost 3. května 2008. ČR Úmluvu podepsala mezi prvními signatáři 30. března 2007 a dne 1. září 2009 ji prezident republiky. K ratifikaci Opčního protokolu zatím ČR nepřistoupila. Ve Sbírce mezinárodních smluv byla Úmluva vyhlášena 12. února 2010 a stala se tak součástí právního řádu ČR.

V současné době probíhají s Ministerstvem zahraničních věcí, Vládním výborem pro zdravotně postižené občany a Národní radou osob se zdravotním postižením konzultace týkající se provádění a monitorování Úmluvy na vnitrostátní úrovni.

Zároveň jsou organizovány informační schůzky, semináře a konference na téma Úmluvy. Některé z nich jsou v gesci MPSV a jeho partnerů, jiné pořádají nevládní organizace a pracovníci MPSV se na nich podílejí jako přednášející.

7. Projekty v oblasti sociálních služeb financované z prostředků EU

7.1. Operační program lidské zdroje a zaměstnanost financovaný z ESF

oblast podpory 3.1. Služby v oblasti sociální integrace a 3.2. Podpora příslušníků sociálně vyloučených romských komunit

V rámci oblastí podpory 3.1 a 3.2 pokračovalo MPSV v administraci již vyhlášených výzev a zároveň byly vyhlášeny výzvy nové, a to jak v oblasti grantových projektů tak v oblasti individuálních projektů.

7.1.1. Grantové projekty

Ke 20. květnu 2010 bylo podpořeno celkem 218 grantových projektů v celkovém objemu 828 399 370 Kč, což představuje v průměru 41 % z celkové alokované částky na jednotlivé globální granty pro období 2007 až 2013. Čerpání prostředků je v souladu se stanoveným harmonogramem.

Přehled grantových projektů

Oblast podpory	Globální grant/Výzva	Alokovaná částka v Kč	Přidělená dotace v Kč	% přidělené alokace	Počet podpořených projektů	Poznámka
3.2.	Podpora sociální integrace příslušníků romských lokalit	477 474 000	265 110 404	56 %	40	Průběžná výzva – v současné době probíhá 7. kolo příjmu žádostí
3.1.	Podpora sociální integrace a sociálních služeb	644 590 778	248 813 347	39 %	52	Uzavřeny 2 výzvy, připravuje se vyhlášení 3. výzvy v roce 2010
3.1.	Podpora vzdělávání a procesů v sociálních službách	644 590 778	265 997 164	41 %	111	Uzavřeny 2 výzvy, připravuje se vyhlášení dalších 3 výzev pro rok 2010
3.1.	Sociální ekonomika	248 801 971	48 478 455	19 %	15	Průběžná výzva – v současné době probíhá 4. kolo příjmu žádostí
Celkový součet		2 015 457 527	828 399 370	41 %	218	

7.1.2. Individuální projekty

Ke 20. květnu 2010 bylo podpořeno celkem 22 individuálních projektů krajů v rámci oblasti podpory 3.1., výzvy č. 5 v celkovém objemu 4 753 703 tis. Kč, což představuje 83 % z celkové alokované částky pro období 2007 až 2013. V rámci výzvy je v každém kraji podpořen projekt zaměřený na zajištění dostupnosti a rozvoj vybraných služeb sociální prevence v celkové výši 4 568 507 tis. Kč. Ostatní projekty krajů v celkové výši 185 196 tis. Kč jsou zaměřeny na oblast vzdělávání pracovníků v sociálních službách, podporu procesů plánování sociálních služeb na krajské úrovni, podporu obcí při plánování sociálních služeb na místní úrovni a na podporu procesu transformace pobytových zařízení sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením. Nyní jsou ve schvalovacím procesu další 3 projekty ve výši cca 28 mil. Kč zaměřené zejména na oblast plánování služeb a vzdělávání pracovníků.

Ke 20. květnu 2010 byly podpořeny 3 individuální projekty krajů v rámci oblasti podpory 3.2., výzvy č. 15 v celkovém objemu 51 895 tis. Kč, což představuje 55 % z celkové alokované částky na tuto výzvu pro období 2007 až 2013.

V rámci oblasti podpory 3.2. byl také podpořen projekt, kterým je financována činnost Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách (projekt Úřadu vlády) ve výši 44 850 mil. Kč a vyhlášena nová výzva zaměřená na obce na řešení situace sociálně vyloučených romských lokalit s celkovou alokací 200 mil. Kč.

V roce 2010 byly zahájeny finanční kontroly v místě realizace projektů. Do května 2010 bylo zkontrolováno - po věcné i finanční stránce - 29 grantových projektů a 9 individuálních projektů (včetně kontrol dodavatelů služeb v rámci těchto projektů).

7.2. Integrovaný operační program – oblast intervence 3.1. Služby v oblasti sociální integrace

MPSV pokračovala v letech 2009 a 2010 implementace programu. Vedle výzvy č. 1 zaměřené na podporu sociální ekonomiky, která byla vyhlášena na začátku roku, byly vyhlášeny další 2 výzvy pro zbylé aktivity. V červenci byla vyhlášena výzva č. 2 podporující transformaci pobytových zařízení a v září výzva č. 3 zaměřená na dostupnost služeb příslušníkům sociálně vyloučených romských lokalit. Vyhlášením všech výzev oblasti intervence 3.1 MPSV splnilo základní předpoklad úspěšného čerpání finančních prostředků z IOP. Hlavní prioritou MPSV pro další fáze implementace programu IOP je intenzivní posilování absorpční kapacity a důraz na rychlé a efektivní čerpání a finančních prostředků alokovaných pro MPSV.

7.2.1. Výzva zaměřená na transformaci pobytových zařízení sociálních služeb

Uskutečnily se semináře pro kraje a poskytovatele sociálních služeb, tj. jednotlivá zařízení vybraná pro transformaci. Byly zaměřeny na obsah výzvy a na jednotlivé kroky procesu transformace pobytových zařízení sociálních služeb. Probíhaly individuální konzultace k transformačnímu procesu, přípravě podkladů k projektové žádosti (zejména transformační plán) a přípravě projektové žádosti samotné, zejména s Moravskoslezským, Pardubickým krajem, krajem Vysočina a Plzeňským krajem.

Byly schváleny 4 transformační plány zařízení sociálních služeb, které jsou nezbytnou součástí předloženého projektu, a byl posouzen první projekt Moravskoslezského kraje.

Byl připraven „přehled aktivit krajů a zařízení“ – soubor obsahující informace o aktuálním dění a přípravách projektů v rámci IOP s předpokládaným datem předložení projektů a možnou podporou krajů a zařízení (individuální i skupinovou).

V březnu 2010 byla provedena revize výzvy, která odrážela zejména změny v nastavení implementace programu.

7.2.2. Výzva zaměřená na zajištění dostupnosti služeb pro příslušníky sociálně vyloučených romských lokalit

Na základě oslovení obcí a neziskových organizací byl sestaven přehled projektových záměrů obcí a vybraných neziskových organizací obsahující informace o zaměření projektů, předpokládaném datu předložení projektů, předpokládané výši rozpočtu a případný zájem o konzultace projektů.

Komise vybraly první 3 projekty k podpoře, u jednoho projektu bylo schváleno přidělení dotace, 2 projekty prošly věcným hodnocením a byly doporučeny k projednání výběrovou komisí. Ke konci května 2010 byly podány další 3 projekty, jsou ve fázi hodnocení přijatelnosti a formálních náležitostí. Probíhá konzultace cca 15 projektových žádostí, 8 z nich má být předloženo do poloviny roku 2010. V červenci je plánován seminář pro žadatele z řad obcí a nestátních neziskových organizací, který bude zaměřen na podání základních informací k čerpání finančních prostředků v rámci výzvy č. 3 IOP (3.1 b) a navazující výzvy č. 55 OP LZZ pro obce k předkládání individuálních projektů na podporu sociální integrace příslušníků romských lokalit.

Byla nastavena a probíhala spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování v romských lokalitách s cílem zjistit projektové záměry a nabídnout konzultace projektů. Pracovníci MPSV se zúčastnili dvou pracovních jednání agentury za účasti lokálních konzultantů, kdy byly projednávány připravované projektové záměry.

V březnu 2010 se výzva aktualizovala – rozšířil se seznam lokalit, ve kterých lze realizovat projekty, a to na základě rozšíření působnosti vládní Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách do dalších měst a obcí.

7.3. Výzva zaměřená na podporu sociální ekonomiky

V rámci výzvy se uskutečnily semináře zaměřené na žadatele o finanční podporu, probíhaly individuální konzultace se žadateli, začala spolupráce s Hospodářskou komorou při přípravě některých projektů.

S cílem zvýšit počet předkládaných projektů byl vypracován projekt v rámci výzvy č. 4 OP LZZ zaměřený především na poskytování individuálního poradenství k přípravě a realizaci podnikatelského záměru/plánu žadatelům a příjemcům.

Dosud se uskutečnila 3 kola výběru projektů k podpoře, do výzvy č. 1 IOP bylo podáno 50 žádostí a byly schváleny projekty za celkem 38 129 150 Kč.

8. Evropský rok boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení 2010 (dále „EY 2010“)

Byl vyhlášen společným rozhodnutím Evropského parlamentu a Evropské rady č. 1098/2008/ES ze dne 22. října 2008. Vnitrostátním prováděcím orgánem (National Implementing Body) Evropského roku 2010 v České republice – bylo usnesením vlády ze dne 19. ledna 2009 č. 101 stanoveno MPSV.

Základním dokumentem je Národní program Evropského roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení, schválený ministrem práce a sociálních věcí 4. června 2009. V srpnu 2009 byl schválen Evropskou komisí. Za vytvoření, provádění, monitorování a vyhodnocení národního programu je odpovědný vnitrostátní prováděcí orgán.

Na implementaci Evropského roku 2010 v České republice bylo uvolněno ze strany rozpočtu Společenství 307 329 eur, tj. maximálně 50 % celkových způsobilých nákladů. ČR zajistila spolufinancování realizace Evropského roku 2010, náklady zohlednilo a

zohlední MPSV ve svém rozpočtu na roky 2009 až 2011. Finanční prostředky jsou určeny na: mediální kampaň, projekty schválené v rámci vyhlášeného dotačního programu EY 2010, organizační zajištění Evropského roku 2010. V uplynulém období se uskutečnilo:

- Mediální kampaň: byla vyhlášena soutěž o návrh na „Zpracování a vlastní zajištění komunikační kampaně Evropského roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení 2010“, ve které byl příjem přihlášek ukončen 28. 12. 2009. Vítězem soutěže o návrh se stala společnost Active Partners, spol. s r.o. Smlouva s vítězem byla podepsána dne 30. 4. 2010, kampaň byla zahájena, hodnota plnění je 4,5 mil. Kč včetně DPH.
- Byl zřízen zvláštní web pro Evropský rok 2010 www.ey2010.cz.
- Dotační program EY 2010 (Pravidla Dotačního programu EY 2010 schválil ministr práce a sociálních věcí dne 13. 10. 2009): lze žádat o přidělení finančních prostředků na podporu projektů spadajících do pěti priorit stanovených v Národním programu až do výše 100 % předpokládaných nákladů. V 1. kole obdrželo MPSV do 20. 11. 2009 celkem 129 žádostí o podporu. Dne 15. 12. 2009 Výběrová komise doporučila k realizaci a podpoře 12 projektů v celkové výši 9 534 345,40 Kč. 2. kolo bylo vyhlášeno pro projekty zaměřené na 5. prioritu (přiměřené bydlení a problematika bezdomovectví), do 30. dubna 2010 obdrželo MPSV 15 projektů.
- Personální kapacity MPSV byly posíleny o jednoho zaměstnance na plný pracovní úvazek, a to na dobu určitou od 1. října 2009 do 31. března 2011.
- Evropský rok 2010 byl v ČR oficiálně zahájen tiskovou konferencí dne 22. ledna 2010 v Eurocentru Praha.
- Doprovodné akce, podporující Evropský rok 2010: např. pražský půlmaratón (aktivní účast 2 štafet MPSV), utkání fotbalové Gambrinus ligy Baník Ostrava – Slavia Praha sehrané pod hlavičkou Evropského roku 2010, putovní výstava na téma chudoba a sociální vyloučení, Homeless world cup ve fotbale aj.

Na závěr EY 2010 bude zorganizována konference informující širokou i odbornou veřejnost o výsledcích realizace EY 2010 a o dopadech jednotlivých projektů.

Kapitola D. Sociální pojištění

1. Koncepční činnost v oblasti sociálního pojištění

1.1. Příprava realizace I. etapy důchodové reformy obsažené v zákoně č. 306/2008 Sb.

Byly připraveny výklady nové právní úpravy, proškoleni pracovníci ČSSZ, informována veřejnost prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků a na internetových stránkách MPSV. Změny právní úpravy jsou realizovány s účinností od 1. ledna 2010.

1.2. Příprava změny právní úpravy základního důchodového pojištění k realizaci nálezu Ústavního soudu

Nález Ústavního soudu, který byl vyhlášen v dubnu 2010, zrušil § 15 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. To znamená zásadní zásah do konstrukce výpočtu důchodů.

V průběhu května 2010 byly prováděny analýzy, kalkulace a vyhodnocení možných variant řešení, na základě kterých jsou připravovány zásady právní úpravy pro vypracování paragrafovaného znění návrhu novely zákona o důchodovém pojištění. Byl připraven podkladový materiál pro politické rozhodnutí.

V návaznosti na politické rozhodnutí se předpokládá zpracování návrhu novely zákona o důchodovém pojištění v srpnu 2010, projednání ve vládě pak v říjnu 2010 a předložení do Poslanecké sněmovny Parlamentu v prosinci 2010. Nová právní úprava musí nabýt účinnosti dnem 30. září 2011.

1.3. Odborné řešení pokračování důchodové reformy na expertní a analytické úrovni ve smyslu Programového prohlášení vlády

Odborné práce probíhaly v rámci Poradního expertního sboru (dále „PES“) ministra financí a ministra práce a sociálních věcí s tím, že podklady připravovalo MPSV a MF. V souvislosti s ukončením činnosti PES byla připravena závěrečná zpráva, která byla prezentována 9. června 2010 v Senátu a je uveřejněna na internetových stránkách MPSV a MF.

1.4. Příprava podkladů pro komplexní sociální reformu v rámci působnosti MPSV

Materiál byl připraven na MPSV a bude předán novému ministrové.

1.5. Slevy na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

Slevy byly zavedeny zákonem č. 221/2009 Sb., který nabyl účinnosti dnem 1. srpna 2009. Opatření mělo ulehčit situaci v době ekonomické krize podnikům zaměstnávajícím pojištěnce s nízkými a průměrnými mzdami. Výše slevy na pojistném za jednotlivého zaměstnance činila 3,3 % rozdílu mezi 1,15násobkem průměrné mzdy (tj. částkou 27 100 Kč) a vyměřovacím základem zaměstnance.

Slevy na pojistném byly zrušeny s účinností od 1. ledna 2010 zákonem č. 362/2009 Sb., přestože se počítalo s jejich poskytováním rovněž v roce 2010. V roce 2009 se vlivem slev snížily příjmy státního rozpočtu o cca 11 mld. Kč.

1.6. Snížení administrativní náročnosti činnosti ošetřujících lékařů v oblasti nemocenského pojištění

Změna byla promítnuta do novely zákona o nemocenském pojištění provedené zákonem č. 302/2009 Sb. a nabyla účinnosti dnem 1. prosince 2009. Jde zejména o následující opatření:

- snížení počtu dílů tiskopisu „Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti“,
- prodloužení lhůty ošetřujícím lékařům pro hlášení dočasné pracovní neschopnosti na tři kalendářní dny následující po dni uznání (ukončení) pracovní neschopnosti,
- zavedení tiskopisu „Náhradní hlášení“ umožňujícího nahradit ztracené, zničené či jinak znehodnocené díly pracovní neschopnosti,
- umožnění ošetřujícímu lékaři rozhodnout o ukončení potřeby ošetřování až 3 dny „dopředu“ ode dne vyšetření ošetřované osoby,
- snížení počtu dílů tiskopisu „Rozhodnutí o potřebě ošetřování“,
- zrušení povinnosti ošetřujících lékařů zasílat okresním správám sociálního zabezpečení tiskopis „Rozhodnutí o potřebě ošetřování“.

1.7. Úhrada nákladů poštovního za zásilky ošetřujících lékařů adresované okresním správám sociálního zabezpečení

Na základě žádosti zejména České lékařské komory zpracovalo MPSV podklad pro poslanecký návrh novely zákona o nemocenském pojištění, podle kterého bude Česká správa sociálního zabezpečení hradit držiteli poštovní licence náklady poštovní přepravy zásilek zasílaných ošetřujícími lékaři správám sociálního zabezpečení v souvislosti s posuzování dočasné pracovní neschopnosti pojištěnců.

Náklady spojené s úhradou poštovního se odhadují na 26 mil. Kč ročně a budou hrazeny v rámci rozpočtové kapitoly MPSV bez dalších nároků na státní rozpočet. Tato úprava je obsažená v zákoně č. 157/2010 Sb. a nabývá účinnosti dnem 1. srpna 2010.

1.8. Spolupráce MPSV s MF

V oblasti sociálního pojištění se spolupráce s MF týká mj. přípravy podkladu pro rozhodnutí o dalším postupu transpozice směrnice o činnostech institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění a dohledu nad nimi v souvislosti s rozsudkem Soudního dvora EU. Materiál byl v květnu 2010 projednán v meziresortním připomínkovém řízení, v rámci kterého MPSV uplatnilo zásadní připomínky. Po vypořádání meziresortního připomínkového řízení se předpokládá vypracování rozhodovacího materiálu.

U další oblasti spolupráce s MF jde o vytvoření jednoho inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů (dále „JIM“). Základní strategií je vytvoření moderní agentury pro správu příjmů, která bude odpovědná za výběr veřejných příjmů s cílem zvýšení efektivity jak na straně státu, tak na straně poplatníků, při současném zvýšení výběru daní, cel, pojistného na sociální zabezpečení a pojistného na zdravotní pojištění. Jde o dlouhodobý úkol, jehož postupná realizace je rozfázována do roku 2014.

Vláda projednala 24. května 2010 materiál „Návrh základních tezí sjednocení (harmonizace) základů daně z příjmů fyzických osob s vyměřovacími základy pro veřejné (tj. sociální a zdravotní) pojištění, na jehož přípravě se MPSV podílelo. Materiál navazující na práce na projektu JIM stanoví základní cíle a určuje gesci MF ve spolupráci s MPSV a MZ. Sjednocení vyměřovacích základů přispěje ke snížení administrativní náročnosti nejen u orgánu zajišťujícího výběr daní a pojistného, ale také u plátců daní a pojistného.

2. Vracení pojistného na sociální zabezpečení za 1. pololetí 2007

Firma Ježek software s.r.o. v prvním pololetí 2007 s odvoláním na chybějící definici vyměřovacího základu zaměstnavatele v zákoně o pojistném neodvedla pojistné za sebe (odvedla pojistné jen za zaměstnance) a nechala si předepsat nedoplatek na pojistném rozhodnutím příslušné okresní správy sociálního zabezpečení. Proti rozhodnutí okresní správy sociálního zabezpečení pak podala odvolání, které Česká správa sociálního zabezpečení zamítla. Proti zamítavému rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení podala žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec, který jí rozsudkem ze dne 19. března 2009 vyhověl a rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení zrušil. Česká správa sociálního zabezpečení podala proti rozsudku kasační stížnost, které Nejvyšší správní soud rozhodnutím ze dne 25. února 2010 vyhověl. Na základě toho Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka Liberec vydal dne 21. dubna 2010 nový rozsudek, jímž firmě uložil zaplatit dlužné pojistné.

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec ze dne 19. března 2009 byl ke konci roku 2009 značně medializován, což mnoho zaměstnavatelů vedlo k tomu, že podali žádost o vrácení přeplatku na pojistném na sociální zabezpečení, které zaplatili za 1. pololetí roku 2007.

K 26. únoru 2010 (tj. k datu rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) OSSZ obdržely celkem 7 108 žádostí o vrácení pojistného na sociální zabezpečení v celkové výši cca 17,3 mld. Kč. V případě opačného soudního výroku by byl finanční dopad daleko vyšší. Velká část zaměstnavatelů totiž (především díky mediální činnosti MPSV a ČSSZ) vyčkávala s podáním žádosti až na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Předpokládalo se, že by celková částka, kterou by zaměstnavatelé mohli požadovat, byla více než 100 mld. Kč.

Orgány sociálního zabezpečení po dohodě s MPSV přerušovaly řízení o přijatých žádostech na dobu do vyřešení otázky chybějícího vyměřovacího základu, tj. do vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu. Poté, co Nejvyšší správní soud kasační stížnosti ČSSZ vyhověl, bylo o žádostech zaměstnavatelů o vrácení přeplatku na pojistném okresními správami sociálního zabezpečení rozhodnuto. V současné době probíhá v některých případech na ČSSZ ještě odvolací řízení.

Celou situaci MPSV řešilo v intenzivní spolupráci se zástupci zaměstnavatelů, např. s vedením Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů, a Komorou daňových poradců, vše přitom intenzivně vysvětlovalo médiím i veřejnosti.

3. Úsporná opatření od ledna 2010

Přijetím zákona č. 362/2009 Sb. došlo v oblasti nemocenského pojištění a v oblasti pojistného na sociální zabezpečení ke změnám, jejichž cílem bylo snížení deficitu státního rozpočtu v roce 2010.

3.1. Přehled opatření v oblasti nemocenského pojištění

- Zavedení jednotné procentní sazby pro výpočet denní výše nemocenského ve výši 60 % (předpokládaná úspora výdajů 2,4 mld. Kč).
- Zavedení stejné úpravy peněžitě pomoci v mateřství a vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství (dále „PPM“) jako je u nemocenského a ošetřovného, a to tak, že se snížil zápočet výdělku pro stanovení denního vyměřovacího základu do první redukční hranice ze 100 % na 90 % a snížení procentní sazby pro výpočet peněžitě pomoci v mateřství ze 70 % na 60 % (předpokládaná úspora výdajů cca 1,6 mld. Kč).

- Zavedení třídní karenční doby u ošetrovného (předpokládaná úspora výdajů cca 0,4 mld. Kč).

Dne 18. května 2010 Poslanecká sněmovna přehlasovala veto prezidenta k zákonu, kterým se navrací způsob výpočtu PPM před 1. leden 2010, přiznává doplatek PPM za období od 1. ledna 2010 a ruší karenční dobu u ošetrovného a tím z předpokládané úspory 1,6 + 0,4 mld. Kč zůstane jen 0,2 mld. Kč. Pro ČSSZ tato změna v praxi znamenala přijmout urychlená organizační, personální a ekonomická opatření, aby bylo možné dávky ve správné výši vyplácet.

3.2. Přehled opatření v oblasti pojistného na sociální zabezpečení

- Sazba pojistného na nemocenské pojištění placeného zaměstnavateli zůstala ve výši 2,3 % (zvýšení příjmů státního rozpočtu se předpokládá o cca 9 mld. Kč).
- Zaměstnavatelé si měli od roku 2010 odečítat od pojistného na sociální zabezpečení polovinu náhrady mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti (karantény) jen za zaměstnance se zdravotním postižením. Tím, že si v roce 2010 (stejně jako v roce 2009) zaměstnavatelé odečítají od pojistného polovinu náhrady mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti (karantény) za všechny zaměstnance, předpokládá se zvýšení výdajů státního rozpočtu o cca 1,4 mld. Kč.
- Maximální vyměřovací základ pro pojistné v roce 2010 byl zvýšen ze 48násobku na 72násobek průměrné mzdy, tj. na 1 707 048 Kč (zvýšení příjmů státního rozpočtu se předpokládá o cca 4 mld. Kč).

4. Vlastní provádění sociálního pojištění ČSSZ

Česká správa sociálního zabezpečení je organizační složkou státu podřízenou MPSV. Okresními správami sociálního zabezpečení (dále „OSSZ“), v Praze územními pracovišti Pražské správy sociálního zabezpečení (dále „PSSZ“), realizuje nemocenské pojištění a vybírá pojistné na sociální zabezpečení. Lékařská posudková služba ČSSZ rovněž posuzuje zdravotní stav pro účely dávek. V kompetenci ČSSZ je i provádění důchodového pojištění. Aktivita ČSSZ od května 2009 do června 2010 jsou popsány níže.

4.1. Realizace nemocenského pojištění

V roce 2009 nabyl účinnosti nový zákon o nemocenském pojištění č. 187/2006 Sb., což znamenalo náběh zcela nového systému. ČSSZ převzala provádění nemocenského pojištění od bývalých organizací a nadále tak zabezpečuje toto pojištění pro všechny zaměstnance, kterých je cca 4,3 milionu. Za rok 2009 vyplatily OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno dávky nemocenského pojištění v 2 478 192 případech, tj. o 89,93 % více než v roce 2008. Od 1. ledna – 30. dubna 2010 pak byly vyplaceny dávky v 1 068 312 případech.

4.2. Realizace důchodového pojištění

Jedním z prioritních úkolů ČSSZ pro rok 2009 byla příprava na implementaci zákona č. 479/2008 Sb., kterým se mimo jiné mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Tímto zákonem se s účinností od 1. ledna 2010 zavedlo pro řízení o zákonných nárocích o dávkách důchodového pojištění dvoustupňové řízení, což znamená, že proti rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení ve věcech důchodového pojištění lze jako řádný opravný prostředek podat písemné námítky do 30 dnů ode dne oznámení rozhodnutí účastníku řízení.

Od 1. ledna do 15. května 2010 obdržela ČSSZ celkem 3542 námitek proti prvostupňovým rozhodnutím. 75 % všech podání se týká zdravotního stavu. Vyhodnotit

přínos zavedení námitkového řízení bude možné až po získání ročních zkušeností s jeho vyřizováním.

Dne 1. ledna 2010 nabyla účinnosti novela zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění (zák. č. 306/2008 Sb.). Od srpna 2008 do prosince 2009 probíhala v ČSSZ meritorní, organizační a technologická příprava na implementaci rozsáhlých změn do oblasti provádění důchodového pojištění. Změny se týkaly především nároků na všechny druhy důchodů, jejich výpočtu a invalidních důchodů obecně (nově byly zavedené 3 stupně invalidity). V prosinci 2009 byl upraven systém důchodového pojištění tak, aby mohly být implementovány všechny změny a podle přechodných ustanovení zákona č. 306/2008 Sb. byla provedena transformace 480 tisíc dosavadních plných a částečných invalidních důchodů na invalidní důchody podle třístupňové invalidity a o novém stupni invalidity byli příjemci těchto dávek informováni. Dále bylo 110 tisíc invalidních důchodů pojištěnců starších 65 let transformováno na starobní důchody, o změně byli důchodci opět informováni. Od ledna 2010 probíhá přiznávání důchodů, tj. rozhodování o nároku na důchod a jeho výši, již podle novely zákona o důchodovém pojištění.

Od ledna 2010 bylo zvýšeno 23 tisíc zvláštních příspěvků vyplácených s důchodem podle nařízení vlády č. 340/2009 Sb., které nabylo účinnosti 1. ledna 2010 a důchodcům bylo o této změně vydáno oznámení.

Statistické údaje v oblasti důchodového pojištění k 31. 12. 2009

Počet příjemců důchodů (včetně výplat do ciziny)	2 846 897
Počet výplat příplatků k důchodům podle vl. nař. č. 622/2004 Sb.	6 904
Počet výplat příplatků a zvláštních příspěvků k důchodům podle zák. č. 357/2005 Sb.	35 455
Počet uplatněných žádostí o důchod	270 352
Počet žádostí o dávky důchodového pojištění vyřízených během roku 2009	254 192
Počet doručených podání a podnětů od klientů (mimo žádosti o důchod)	1 514 397

4.3. Výběr sociálního pojištění

S účinností od 1. ledna 2009 došlo ke změně úpravy ustanovení § 20a zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, které upravuje povolení splátek dlužného pojistného a penále, a to tím způsobem, že došlo ke zjednodušení režimu splácení, kdy jediným omezením je lhůta splácení maximálně 36 měsíců, která je zachována dle původní právní úpravy. Ostatní „omezující podmínky“ byly zrušeny.

Za období srpen – prosinec 2009 mohli zaměstnavatelé v rámci protikrizových opatření na základě zákona č. 221/2009 Sb. uplatňovat slevy na pojistném za zaměstnance, jejichž vyměřovací základ byl nižší než 1,15 násobek průměrné mzdy. Za období leden až červenec bylo možno obdobně uplatnit mimořádnou slevu na pojistném. Zaměstnavateli byly uplatněny slevy na pojistném v objemu 4 458 mil. Kč a mimořádné slevy v objemu 6 149 mil. Kč, celkem tedy v objemu 10 607 mil. Kč.

ČSSZ vykazovala i nadále vysokou úspěšnost výběru pojistného (včetně příslušenství). Od května 2009 do května 2010 byla v rozmezí od 97,6 % do 100,0 % (od 97,3 % do 100,3 %).

4.4. Činnost lékařské posudkové služby

Proběhlo sjednocení lékařské posudkové služby úřadů práce a ČSSZ ke dni 1. července 2009 s cílem zefektivnit posuzování zdravotního stavu občanů.

ČSSZ spolupracovala na novelizaci zákona č. 108/2006 Sb. a prováděcí vyhlášky č. 505/2006 Sb. týkající se posuzování zdravotního stavu pro účely příspěvku na péči se zaměřením na posuzování dětí a dětí s metabolickým syndromem včetně diabetických

dětí. Novelizace spočívala ve snížení počtu nezvládaných úkonů pro přiznání 1. stupně závislosti dle § 8 odst. a) cit. zákona a úprava § 10 odst. 2 cit. zákona, kde jsou stanoveny podmínky pro možnost uznání mimořádné péče. Dále spolupracovala na vyhlášce č.359/2009 Sb. k novele zákona č.155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (zákon č. 306/2008 Sb.).

4.5. Změny v informačních technologiích

V září 2009 byl zprovozněn dálkový přístup ČSSZ, resp. OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno do registru rodičovských příspěvků (vyplácených úřady práce). To má za následek snížení zátěže OSVČ, které již nemusí dokládat potvrzení o pobírání rodičovského příspěvku pro účely hodnocení výkonu samostatné výdělečné činnosti jako vedlejší.

V souvislosti se zavedením úhrad poštovního ošetřujícím lékařům za zasílání hlášení do evidence pracovní neschopnosti formou poskytnutí bezplatných odpovědních obálek od OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno byl na ČSSZ zahájen projekt elektronizace tohoto hlášení. ČSSZ předpokládá, že forma elektronického hlášení, která zjednoduší administrativu ošetřujících lékařů a sníží náklady ČSSZ na úhradu poštovního, bude připravena k využití v říjnu 2010.

4.6. Posílení kapacit pracovišť

V závěru roku 2009 ČSSZ otevřela při OSSZ ve Zlíně nové Call centrum nemocenského pojištění, které na telefonním čísle 840 406 040 od pondělí do pátku vyřizuje dotazy veřejnosti z celé ČR a poskytuje informace o dávkách nemocenského pojištění (nemocenské, peněžitá pomoc v mateřství, ošetřovné, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství).

V červnu 2010 byl schválen projekt na vybudování Digitalizačního a softwarového centra ČSSZ v Olomouci a už začala jeho realizace.

Kapitola E. Zaměstnanost a trh práce

V souladu s programovým prohlášením vlády se MPSV v oblasti zaměstnanosti a trhu práce od května 2009 do června 2010 věnovalo zejména následujícím úkolům:

1. Trh práce v mezinárodním kontextu

1.1. Předsednictví ČR Evropské unii

Jednalo se především o projednávání dokumentů k řešení důsledků finanční a ekonomické krize na zaměstnanost v rámci EU (přípravy závěrů neformálního pražského summitu, závěrů Evropské rady apod.), zaměřených na:

- udržení zaměstnanosti, tvorbu nových pracovních míst a podporu mobility,
- zvyšování kvalifikace a zajištění souladu s potřebami trhu práce,
- zlepšení přístupu k zaměstnání.

1.2. Evropská kampaň Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (dále „BOZP“)

MPSV je zástupcem České republiky v síti národních informačních center pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, kterou organizuje Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci se sídlem v Bilbau. Hlavní náplní této spolupráce je podílení se na evropských kampaních BOZP. V roce 2009 byla kampaň zaměřena na správnou praxi v oblasti hodnocení pracovních rizik. V roce 2010 je kampaň zaměřena na problematiku bezpečné údržby.

1.3. Evropské směrnice

V uplynulém období MPSV spolupracovalo na přípravě transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES ze dne 18. června 2009 o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

1.4. Bilaterální spolupráce

V červnu 2010 byl například zřízen on-line přístup do centrální databáze povolení k zaměstnání pro Generální ředitelství cel/celní úřady pro účely kontroly celními úřady; docházelo k předávání informací o pobytových oprávněních mezi Ředitelstvím služby cizinecké policie MV ČR (dále „ŘSCP“) a MPSV. Také byly vydány normativní instrukce týkající se spolupráce ÚP a oblastních inspektorátů práce (OIP) při provádění kontroly na úseku zahraniční zaměstnanosti.

1.5. Meziresortní spolupráce

I tady došlo k celé řadě činností, například se jednalo o spolupráci prostřednictvím Analytického centra pro ochranu státních hranic a migraci, včetně spolupráce s MV ČR na Návrhu postupu ČR v oblasti prevence a potírání nelegální migrace. Ten nahradí dosavadní Akční plán boje s nelegální migrací. MPSV též zorganizovalo tři zasedání Meziresortního orgánu pro potírání nelegálního zaměstnávání cizinců. Konaly se v září a listopadu 2009 a v březnu 2010.

2. Realizace opatření k oživení ekonomiky a proti rostoucí nezaměstnanosti

Vláda pokračovala v naplňování opatření přijatých předchozím kabinetem premiéra Mirka Topolánka usnesením č. 204 ze 16. února 2009 o Národním protikrizovém plánu vlády. V oblasti zaměstnanosti se jednalo zejména o následující opatření:

2.1. Podpora vzdělávání (protikrizové projekty)

Realizovala se podpora vzdělávání a školení zaměstnanců prostřednictvím programů „Vzdělávejte se!“ a „Školení je šance“, které umožňují uhradit náklady na školení zaměstnanců, kterým zaměstnavatel nemohl přidělovat práci v plném rozsahu týdenní pracovní doby z důvodu ekonomické krize.

Podrobnější informace naleznete v kapitole F [bodu 6.2.1.](#) „Protikrizová opatření“.

2.2. Organizační opatření a úřady práce

V reakci na krizi MPSV realizovalo řadu organizačních opatření, mj. byl zaveden pravidelný monitoring hromadného propouštění podle § 62 ZP a žádostí zaměstnavatelů podle § 209 ZP o rozhodnutí ÚP, zda jsou dány důvody pro poskytování náhrady mzdy v nižší částce.

Úřady práce zvýšily komunikační aktivitu se zaměstnavateli a nadbytečnými zaměstnanci, byla posílena síť poradenských služeb, zaměřených na zjišťování možností pracovního uplatnění uchazečů a na posílení motivace a dovedností i pro méně kvalifikované uchazeče, které jsou potřebné pro nalezení zaměstnání (schopnost napsat životopis, prezentovat se a komunikovat, orientovat se na trhu práce a nalézt si zaměstnání nebo si vybrat odpovídající rekvalifikaci).

2.3. Zahraniční zaměstnanost a zaměstnávání cizinců

V roce 2009 skončila platnost celkem 106 600 povolení k zaměstnání, z toho přibližně 23 000 předčasně. Nově vydaných povolení k zaměstnání včetně prodloužených bylo 55 279.

Došlo k výraznému snížení počtu platných povolení k zaměstnání cizinců, které agentura práce zapůjčovala k uživateli:

- k 8. 6. 2009 - 7 699
- 31. 8. 2009 - 5 751
- 31. 10. 2009 - 4 422
- 31. 12. 2009 - 3 574
- 28. 2. 2010 - 3 131
- 31. 3. 2010 - 2 978

Byl zaveden institut zjednodušující podmínky pro zaměstnávání zahraničních pracovníků (cizinců z 12 zemí, které stanovila vyhláška Ministerstva vnitra). Nástrojem tohoto institutu se od 1. ledna 2009 stal nový typ povolení k dlouhodobému pobytu cizinců za účelem zaměstnání ve zvláštních případech - zelená karta. K 28. červnu 2010 bylo nabízeno 301 volných míst pro zelené karty od 94 zaměstnavatelů a vydáno 91 zelených karet.

Kontrolní činnost úřadů práce v oblasti zahraniční zaměstnanosti

Rok	2006	2007	2008	2009
Počet kontrolních akcí u zaměstnavatelů zaměstnávajících zahraniční pracovníky	1 477	1 484	1 933	1 898
Počet zaměstnavatelů, kteří umožnili výkon nelegální práce cizincům	539	471	537	401
Počet zkontrolovaných zahraničních pracovníků	12 094	21 897	24 203	19 089
Počet případů výkonu nelegální práce cizincem	1 701	1 662	2 343	3 170
Počet případů výkonu práce neohlášené úřadu práce (zahraniční pracovníci)	2 087	2 163	4 173	4 916

Poznámka: Pojem „cizinec“ označuje pouze občana tzv. třetí země

Pokuty za porušení právních předpisů v oblasti zahraniční zaměstnanosti uložené úřady práce

Rok	Celková výše všech uložených pokut	Celková výše pokut uložených zaměstnavatelům	Celková výše pokut uložených zaměstnancům	Průměrná výše pokut uložených zaměstnavatelům	Průměrná výše pokut uložených zaměstnancům
2006	23 766 553	23 359 053	407 500	36 498	3 087
2007	21 896 900	21 566 200	330 700	33 230	2 432
2008	30 213 400	29 418 700	794 700	35 274	4 730
2009	47 405 400	46 700 200	705 200	47 702	3 731

Poznámka: Výše uvedená čísla popírají stále se objevující tvrzení, že se úřady práce zaměřují především na postih cizinců, namísto ukládání pokut zaměstnavatelům, kteří z jejich nelegální práce získávají ekonomický prospěch.

Vývoj zahraniční zaměstnanosti (květen 2009 – květen 2010)

Forma evidence zahraničních pracovníků	31. 5. 2009	31. 12. 2009	30. 4. 2010	Celkový rozdíl od 5/2009 do 4/2010
Povolání k zaměstnání	104 269	73 663	62 107	- 42 162
„Informační karty“ cizinců	15 461	17 680	18 716	+ 3 255
Zelené karty	1	51	85	+ 84
Cizinci celkem	119 731	91 394	80 908	- 38 823
„Informační karty“ občanů EU/EHP a Švýcarska	132 359	139 315	136 972	+ 4 613
Zahraniční pracovníci celkem	252 090	230 709	217 880	- 34 210

Poznámka: Pojem „cizinec“ označuje pouze občana tzv. třetí země.

2.4. Evropské služby zaměstnanosti (EURES)

Po celé sledované období poskytovali proškolení poradci a kontaktní osoby EURES informační a poradenské služby EURES zaměstnavatelům a uchazečům o zaměstnání v EU/EHP a Švýcarsku. Služeb sítě EURES využilo od května 2009 do května 2010 přes 24 000 klientů, z toho bylo 20 000 zájemců o práci a osob vracejících se do ČR, 2 000 zaměstnavatelů, 1 800 pracovníků ÚP a 200 skupinových poradenství. Management a poradci EURES České republiky:

- organizovali, propagovali a podporovali burzy pracovních příležitostí a vzdělávání:
  - veletrh vzdělávání a pracovních příležitostí EDUCA 2009 v Liberci 15. 10. – 17. 10. 2009,
  - Expolingua Praha – 19. Mezinárodní veletrh jazyků, vzdělávání a kultury 6. 11. – 7. 11. 2009,
  - JOBDAYS 2010 30. 3. – 1. 4. 2010, účast 92 vystavovatelů, nabízeno 1200 volných pracovních míst, účast 18 500 návštěvníků a 22 zahraničních poradců ze 14 evropských zemí, organizováno 42 seminářů a prezentací,
  - JobDay České Budějovice 20. 4. 2010,
  - Výstava Celoživotní učení v Rokycanech, 27. 4. 2010,
  - podpora burz práce v evropských zemích, účast na cca 30 akcích,
- realizovali semináře, přednášky pro uchazeče o zaměstnání, studenty, absolventy
  - např. Dny s Evropou: informačně-poradenské schůzky v podobě Britského, Španělského, Skandinávského a Maďarského dne – 120 návštěvníků, podporovali sociální firmu Júnův statek a neziskovou nestátní organizaci FOKUS Praha,
- zajišťovali aktualizaci dat na národním portálu www.eures.cz (www.portal.mpsv.cz/eures) a evropském portálu www.eures.europa.eu,
- připravovali tříletý plán a jednoroční plán aktivit pro Evropskou komisi,
- propagovali síť EURES formou inzerce, připravovali články pro média, on-line chat, workshopy,
- v rámci informační strategie vypracovali informační karty EURES ve třech jazykových mutacích, brožuru Aktivity sítě EURES ČR, připravili pro klienty informační materiály o povinnostech pracovních agentur a průvodce po institucích v ČR (pro cizince),
- spolupracovali se zaměstnavateli a partnery na trhu práce (odborové svazy, univerzity, školy, informační centra apod.),
- spolupracovali v rámci sítě EURES s ostatními managementy evropských zemí,
- účastnili se pracovních skupin v Bruselu,
- spravovali fond EURES (žádost o grant, tvorba a plnění rozpočtu, závěrečné vyúčtování),
- koordinovali přeshraniční partnerství EURES-T a účastnili se řídicích výborů a pracovních skupin: Beskydy (CZ-SK-PL), TriRegio (CZ-PL-D), Čechy- Bavorsko (CZ-D),
- připravovali nové partnerství EURES-T Triangle (CZ-SK-A) – žádost nepodána, rakouští partneři odmítli finanční spoluúčast.

Statistika využívání služeb EURES

Rok 2009	Počet klientů 18 094	Zájemci o práci, osoby vracející se do ČR 16 865	Zaměstnavatelé 1 249	PES 1 313	Počet skupinových poradenství 133
----------	-------------------------	---	-------------------------	--------------	--------------------------------------

2.5. Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti

Jednou z priorit MPSV v uplynulém období bylo v souvislosti s pokračující hospodářskou krizí a faktem, že se řada zaměstnavatelů ocitla v platební neschopnosti, novelizovat insolvenční zákon. Stalo se tak na základě zákona č. 217/2009 Sb., účinného

od 20. července 2009, který mj. novelizoval zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele.

Díky této změně začali mít zaměstnanci lepší možnosti pro uplatnění mzdových nároků včetně odstupného. Mohou si nově vybrat, za které měsíce tzv. rozhodného období uplatní mzdové nároky – místo zaměstnavatele v platební neschopnosti je vyplácí stát. Rozhodné období se novelou prodloužilo, trvá sedm měsíců místo původních šesti. Lhůta pro podání žádosti se novelou také prodloužila, původně byla jednoměsíční, nově je 5 měsíců a 15 dnů ode dne, kdy úřad práce zveřejnil na úřední desce informace o zaměstnavatelích, jejichž zaměstnanci mohou dlužné mzdové nároky uplatnit. O mzdové nároky se žádá písemně u kteréhokoliv úřadu práce.

2.6. Změny v zaměstnávání osob se zdravotním postižením

V zájmu podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením byla přijata novela zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, která vstoupila v účinnost 4. července 2009 (na základě zákona č. 158/2009 Sb.). Její podstatou bylo určité zmírnění podmínek pro zaměstnavatele žádající o příspěvek na zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

Změna umožnila poskytnout příspěvek i tehdy, jestliže součet všech splatných nedoplatků zaměstnavatele k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí nepřesáhne 10 000 Kč a zaměstnavatel tyto nedoplatky uhradí do 15. dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním čtvrtletí, za které o příspěvek žádá, nebo je uhradí do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o těchto nedoplatcích od úřadu práce dozvěděl v případě, že si údaje o nedoplatcích podle § 147b zjistil úřad práce sám. Zároveň bylo MPSV zmocněno k tomu, aby ve výjimečných případech hodných zvláštního zřetele mohlo prominout splnění podmínky týkající se výše součtu všech splatných nedoplatků zaměstnavatele.

Úpravou se předchází případům, kdy zaměstnavatel měl relativně nízký nedoplatek, např. na pojistném na sociální zabezpečení (zpravidla z důvodu svého pochybení při zadávání příkazu k úhradě) a přestože nedoplatek po zjištění existence nedoplatku ihned uhradil, příspěvek na zaměstnávání osob se zdravotním postižením mu již nemohl být poskytnut. To v některých případech vedlo ke zrušení pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením.

Od 1. července 2010 pak byla přijata další novela zákona o zaměstnanosti (zákon č. 149/2010 Sb.). Je zaměřena na zamezení zneužívání příspěvku v neprospěch osob se zdravotním postižením. S účinností od 1. července 2010 se pro účely stanovení výše příspěvku skutečně vynaložené mzdové náklady snižují o částku odpovídající výši poskytnuté naturální mzdy.

3. Inspekce práce

Činnost Státního úřadu inspekce práce (dále „SÚIP“) a jemu podřízených oblastních inspektorátů (dále „OIP“) postihuje kontroly dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a kontroly ochrany pracovních vztahů a podmínek (viz zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce).

Státnímu úřadu inspekce práce je podřízeno 8 oblastních inspektorátů práce. Každý oblastní inspektorát práce (kromě hlavního města Prahy a Středočeského kraje) pokrývá ve své činnosti dva kraje (NUTS II).

3.1. Protikrizová opatření

SÚIP a OIP v době hospodářských těžkostí a zvýšené nezaměstnanosti prováděly na podnět MPSV operativně inspekci práce zaměřenou na otázky, které souvisely s aktuálními problémy (kontroly ve zdravotnických zařízeních-pracovní doba, mladí lékaři, souběh pracovního poměru a evidence uchazečů o zaměstnání, zaměstnávání zdravotně postižených).

3.2. Čerpání prostředků ESF

SÚIP v roce 2009 úspěšně realizoval první etapu (studie proveditelnosti) projektu zařazeného do „Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost“ nazvaného „Vytvoření centrálního registru elektronizace úkonů inspekce práce, včetně integrace s portálem veřejné správy“, a to v hodnotě 2 276 214 Kč. Od roku 2010 do roku 2013 je prováděna další (realizační) fáze projektu v celkové hodnotě 56 mil. Kč. Cílem je vytvoření nového informačního systému orgánů inspekce práce, včetně celostátního, společně se všemi oblastními inspektoráty práce sdíleného informačního systému o pracovních úrazech.

3.3. Úsporná opatření od ledna 2010

Od začátku roku 2010 hospodaří SÚIP a OIP s provozním rozpočtem nižším o 4 200 000 Kč oproti předchozímu roku.

3.4. Jednání Poradního výboru EK pro otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

SÚIP rovněž v uplynulém období po obsahové a organizační stránce zajistil jednání poradního výboru EK pro otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (SLIC - Senior Labour Inspectors' Committee), a to koncem května 2009. Bylo zaměřeno na snižování pracovní úrazovosti.

3.5. Kontrolní činnost SÚIP v roce 2009

Program kontrolních akcí na rok 2009 čítal 14 hlavních kontrolních úkolů, které měly celostátní charakter. Na plnění participovaly všechny oblastní inspektoráty. Další úkoly pro orgány inspekce práce si stanovily oblastní inspektoráty práce v programech činnosti samy podle specifik jednotlivých regionů a na základě přijatých podnětů. Plnily je v rámci regionální působnosti. Kromě toho OIP uskutečňovaly i jiné činnosti v rozsahu kompetencí daných zákonem o inspekci práce.

Přehled hlavních úkolů

- Bezpečnost práce ve stavebnictví
- Ochrana zaměstnanců při údržbě a opravách pozemních komunikací
- Kontrola systému BOZP a pracovních podmínek v malých a středních podnicích
- Kontrola zaměstnavatelů při organizování pracovního režimu řidičů s ohledem na dobu přestávek mezi směnami a přestávek v týdnu
- Bezpečnost vnitrozávodové dopravy – provoz manipulačních vozíků a dopravních prostředků a zařízení
- Provádění kontrol na základě podnětů na porušování pracovněprávních předpisů a předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- Dodržování předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení při provozu a údržbě plnění a stabilních čerpacích stanic na zkapalněné uhlovodíkové plyny (LPG, CNG)
- Dodržování předpisů při používání chemických látek na pracovištích - úkol SLICu

- Dodržování pracovněprávních předpisů u zaměstnavatelů podnikajících v maloobchodu
- Dodržování pracovněprávních předpisů, včetně bezpečnosti práce, při zaměstnávání zaměstnanců agenturami práce
- Dodržování pracovněprávních předpisů u zaměstnavatelů poskytujících ubytovací a stravovací služby
- Provádění kontrol v nepřetržitých provozech zdravotnické záchranné služby a nemocniční akutní péče
- Integrovaná inspekce podle zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií
- Program „Bezpečný podnik“

V roce 2009 bylo inspektory v oblasti pracovněprávních vztahů a podmínek provedeno celkem 11 108 kontrol. Za správní delikty v oblasti pracovněprávních vztahů podle zákona o inspekci práce bylo uloženo 957 pokut v celkové výši 24 849 550 Kč. Za správní delikty v oblasti BOZP bylo uloženo 948 pokut ve výši 35 062 450 Kč. Celkem bylo v roce 2009 uloženo orgány inspekce práce 1 905 pokut ve výši 59 912 000 Kč.

4. Technická inspekce

Technická inspekce České republiky (dále „TIČR“) je od 1. ledna 2010 nový název organizace státního odborného dozoru, dříve Institut technické inspekce Praha. Hlavním posláním je výkon státního odborného dozoru nad bezpečností vyhrazených technických zařízení.

Prioritní bylo pro TIČR v uplynulém období vydání prováděcího předpisu k zákonu č. 174/1968 Sb. Vlastní technický předpis, vyhláška, byla poté ministrem práce a sociálních věcí schválena a vyšla ve Sbírce zákonů 24. března 2010, v částce č. 26, pod číslem 73/2010 Sb., vyhláška o stanovení vyhrazených elektrických technických zařízení.

V souvislosti s výkonem hlavní činnosti TIČR od května 2009 do června 2010 modernizoval systém pro vydávání výstupních dokladů, z jehož informací čerpají i orgány činné v trestním řízení a napomáhá tak při odhalování nekalých praktik.

Přehled činnosti TIČR od května 2009 do května 2010

- Ve 2009 případech TIČR prověřila odbornou způsobilost organizací a podnikajících fyzických osob k výrobě, montáži, opravám, revizím a zkouškám vyhrazených technických zařízení a k plnění nádob plyny a vydala jim k tomu oprávnění.
- Ve 14 908 případech TIČR prověřila odbornou způsobilost fyzických osob ke zkouškám, revizím, opravám, montážím nebo obsluze vyhrazených technických zařízení a vydala jim o tom osvědčení.
- Ve 2 873 případech provedla TIČR posouzení bezpečnosti vyhrazených technických zařízení a podala odborná a závazná stanoviska o tom, zda jsou při projektování, konstrukci, montáži, provozu, obsluze, opravách, údržbě a revizi vyhrazených technických zařízení splněny požadavky bezpečnosti technických zařízení.
- V nespecifikovaném množství poskytla TIČR informace k bezpečnosti již provozovaných vyhrazených technických zařízení, podílela se na přípravě legislativy a poskytovala informace široké veřejnosti.

5. Návrhy legislativních opatření v oblasti zaměstnanosti

MPSV v hodnoceném období pokračovalo v přípravě návrhů novel zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Materiál bude připraven k předložení nové vládě s následujícími hlavními cíli:

- zpřísnění podmínek pro činnost agentur práce,
- zpřísnění podmínek pro poskytování příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením,
- rozšíření kompetencí úřadů práce při kontrole zaměstnávání osob se zdravotním postižením,
- vytvoření podmínek pro pružnější zprostředkování zaměstnání snížením administrativní zátěže uchazečů o zaměstnání i úřadů práce – individuální akční plány.

Připravena byla i novela zákona o zaměstnanosti v souvislosti s novelou zákona o pobytu cizinců s cílem zavedení tzv. modrých karet Evropské unie pro vysoce kvalifikované cizince z tzv. třetích zemí.

V přípravě jsou rovněž věcné podklady pro legislativní zapracování směrnice Evropského parlamentu (dále „EP“) a Rady 2009/52/ES o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. I ty by se měly stát součástí zákona o zaměstnanosti.

Kapitola F. Evropská unie a mezinárodní vztahy

1. Evropská unie

1.1. Předsednictví ČR v Radě EU

V květnu a červnu 2009 bylo úspěšně završeno české předsednictví v Radě EU. MPSV ve spolupráci se Stálým zastoupením ČR při EU v Bruselu připravilo zasedání Rady ministrů práce a sociálních věcí (dále „EPSCO“), které se uskutečnilo 8. června 2009 v Lucemburku. Rada přijala politické závěry připravené českým předsednictvím ke svým prioritám - k flexicuritě v době krize a k sociálním službám v kontextu aktivního začleňování.

1.1.1. *Mobilita pracovníků*

Tématem předsednictví číslo jedna bylo odstraňování překážek mobility pracovníků mezi profesemi, mezi jednotlivými státy a mobility znevýhodněných osob zpátky na trh práce. Stalo se i hlavní náplní neformálního setkání ministrů práce v Luhačovicích (22. – 24. ledna 2009). Přesvědčení, že mobilita jednoznačně přispívá k řešení potřeb trhu práce, zejména v době hospodářského útlumu, opakovaně potvrdila ve svých sděleních i Evropská komise a promítlo se také do závěrů jarní Rady EPSCO. Novým členským zemím EU-8 plně otevřely od 1. 5. 2009 svůj pracovní trh Belgie a Dánsko, vysokoškoláci mohli od 1. 1. 2009 bez omezení pracovat také v Německu.

1.1.2. *Koordinace systémů sociálního zabezpečení*

Volný pohyb osob pomohlo usnadnit také přijetí legislativy o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, jejíž mnohaleté projednávání s EP dokončilo české předsednictví. Dohoda přinesla jednodušší zajištění sociálních nároků pro občany Evropské unie, kteří žijí a pracují v jiném členském státě, než ze kterého pocházejí. K výraznému pokroku došlo v oblasti elektronické výměny informací mezi institucemi v různých členských státech. Elektronická výměna výrazně zefektivní vyřizování žádostí o sociální nároky klientů. Nová pravidla začala platit od 1. března 2010. Občané pocítí pokrok například v hrazení zdravotní péče v zahraničí jejich domovskou zdravotní pojišťovnou, nebo při nárokování důchodu po odpracování určité doby v různých členských státech.

1.1.3. *Flexicurita v době krize a sociální služby jako nástroj sociálního začleňování a zdroj pracovních příležitostí*

Další dvě priority českého předsednictví v oblasti zaměstnanosti se staly významnými nástroji při hledání vhodných řešení, jak zpružnit pracovní trh, udržet zaměstnanost a pomoci lidem ohroženým sociálním vyloučením. K oběma zmíněným prioritám předsednictví se konaly ministerské konference, jejichž výstupy se úspěšně promítly do závěrů červnové rady EPSCO a závěrečné Evropské Rady.

Principy flexicurity (pružného pracovního trhu vyváženého sociální ochranou při přechodech na pracovním trhu) se staly významnou součástí Hlavních poselství pražského Summitu zaměstnanosti, který vyzdvihl zejména: lepší koordinaci mezi hospodářskou politikou, politikou zaměstnanosti a sociální politikou, respektování pravidel jednotného trhu EU, odmítnutí protekcionismu a nutnost systematického vyhodnocování efektivity přijatých kroků, zlepšování prostředí pro podnikání a investice jako cesty k vytváření nových pracovních míst, udržení stávajících pracovních míst, pomoc znevýhodněným skupinám na trhu práce, investice do zvyšování kvalifikací a přizpůsobování kvalifikací potřebám trhu práce, zaměření na aktivní politiky zaměstnanosti či posilování efektivity veřejných služeb zaměstnanosti

1.1.4. Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci

Českému předsednictví se také podařilo dojednat nové podmínky pro čerpání pomoci z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci (dále „EGF“). Dohoda se nově rozšířila i na zmírnění dopadů krize. Členské státy budou moci žádat o pomoc z fondu pro postižené podniky, které propustí 500 zaměstnanců namísto dosavadních 1 000, a míra financování z evropských prostředků se v příštích dvou letech zvýší na 65 % místo dosavadních 50 %. Prodlouží se navíc doba využívání příspěvku z EGF z 12 na 24 měsíců. Informace o praktickém využití EGF najdete [v bodě 7](#) této kapitoly.

1.1.5. Rodinná politika

Předsednictví otevřelo i problematické otázky týkající se rodinné politiky. Upozornilo na ně v rámci neformálního setkání ministrů pro rodinu a navazující ministerské konference s názvem Rodičovská péče o děti a politika zaměstnanosti.

Snahou předsednictví bylo posílit prestiž domácí rodičovské péče o nejmenší děti, uznat ji jako plnohodnotný ekvivalent jiného zaměstnání. Poukázalo především na nutné respektování principu nejlepšího zájmu dítěte, zohlednění kvality péče o dítě a umožnění reálné svobody rodin v závislosti na jejich zájmu o služby péče o děti.

1.1.6. Organizace akcí

Ministerstvo práce a sociálních věcí uspořádalo během českého předsednictví dvě desítky akcí. Pěti dalším poskytlo svou záštitu.

1.2. Další aktivity

Rada EU se v uplynulém období rovněž zabývala přípravou červnové Evropské rady formou politické debaty o situaci na trzích práce a o opatřeních k řešení dopadů krize na zaměstnanost. Během pracovního oběda se debatovalo o podobě budoucí strategie EU po roce 2010. V závěru Rady byla štafeta předána nastupujícímu švédskému předsednictví.

MPSV se v roce 2009 aktivně zúčastnilo mnoha akcí švédského předsednictví – na expertní i na nejvyšší úrovni - a podpořilo při něm společné cíle trojpředsednictví Francie, ČR a Švédska – v oblastech rozvoje sociálních služeb, podpory mobility pracovníků, aktivního začleňování, inkluzivního trhu práce, důstojného stárnutí, ochrany dětí a sladování rodiny a práce.

V říjnu MPSV zorganizovalo zasedání ministerské pracovní skupiny pro zaměstnanost a sociální politiku Rady EPSCO. Zastoupeny byly ČR, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Švédsko. Věnovalo se post-lisabonské strategii EU.

Na jaře 2010 se MPSV aktivně zapojilo do přípravy Jarní Evropské rady 2010 a přípravy nové Strategie EU 2020, a to v otázkách zaměstnanosti a sociálního začleňování. Společně s dalšími zeměmi se MPSV významně podílelo na formulaci celoevropských cílů schválených na červnové Radě EPSCO a následné červnové Evropské radě.

Po úspěšném schválení nových nařízení EU ke koordinaci sociálního zabezpečení migrujících osob během české předsednictví v Radě EU se MPSV zaměřilo na přípravu provádění těchto nařízení, která vstoupila v platnost 1. května 2010.

2. Bilaterální aktivity

V září 2009 byla podepsána smlouva o sociálním zabezpečení mezi ČR a Austrálií, u níž v současné době probíhá ratifikační proces. MPSV také připravilo návštěvu syrské

ministrýně sociálních věcí Dialy Al Haj Aref a podpis smlouvy o sociálním zabezpečení se Sýrií, ke kterému došlo v březnu 2010.

V Praze se v dubnu 2010 uskutečnilo setkání s ministryní práce, sociálních věcí a rodiny Slovenska Vierou Tomanovou. Věnovalo se výměně zkušeností z reforem v oblasti práce, zaměstnanosti a důchodové politiky a některým záležitostem v oblasti česko-slovenských důchodů. Po opakovaných jednáních se podařilo dosáhnout konsensu, čímž se vyřešil dlouhotrvající spor.

V červnu 2010 byla při příležitosti oficiální návštěvy indického viceprezidenta M. H. Ansárióho v České republice v Praze podepsána smlouva o sociálním zabezpečení s Indií.

Dne 25. května 2010 vstoupilo v platnost Ujednání mezi Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky a Spolkovým ministerstvem financí Spolkové republiky Německo o spolupráci při boji proti nelegálnímu zaměstnávání neohlášené výdělečné činnosti a nelegálnímu najímání přeshraničních pracovníků a s tím souvisejícímu přeshraničnímu zneužívání sociálních dávek a neodvádění pojistného.

MPSV jednalo v roce 2009 s Rakouskou stranou o provádění Dohody o zaměstnávání občanů v příhraničních oblastech a Dohody o výměně zaměstnanců za účelem rozšíření jejich odborných a jazykových znalostí. MPSV dohodlo kvóty pro české občany (120 resp. 300 míst) do 30. dubna 2011, kdy z rakouské strany přestanou být uplatňována přechodná období a obě smlouvy se stanou obsoletní.

V září 2009 bylo podepsáno Memorandum o spolupráci mezi službami zaměstnanosti MPSV a Ministerstva práce, sociálních věcí a ochrany spotřebitele Rakouska.

3. Mezinárodní spolupráce v mezinárodních organizacích

Během předsednictví ČR v Radě EU MPSV úspěšně zvládlo svoji roli koordinátora zemí EU v rámci 98. zasedání Mezinárodní konference práce a v jejím rámci na Globálním summitu k řešení krize zaměstnanosti (červen 2009, Ženeva). V rámci konference MPSV uspořádalo neformální setkání k tématu "Evropské trhy práce - příležitosti a výzvy pracovní mobility". Jednání se zúčastnili ministři práce Maroka, Španělska, Švédska, Turecka a Ukrajiny, francouzský velvyslanec se zvláštním pověřením Gilles de Robien, komisař EU pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti Vladimír Špidla, představitelé Mezinárodního úřadu práce a zástupci mezinárodních organizací sociálních partnerů.

Na podzim 2009 a na jaře 2010 se MPSV intenzivně zúčastnilo přípravy a projednávání Ekonomického přehledu ČR 2010 vypracované experty OECD (6. dubna 2010 došlo ke zveřejnění Ekonomického přehledu).

4. Migrace cizinců

V letech 2009 - 2010 pokračovala realizace projektu Výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků jako nástroje aktivní migrační politiky ČR v oblasti pracovní migrace. Vládě ČR byl v září 2009 předložen materiál s vyhodnocením dosavadní realizace a návrhem na úpravu některých dílčích parametrů projektu. K 31. prosinci 2009 vstoupilo do projektu 1 617 účastníků a jejich 1 648 rodinných příslušníků. Téměř 81 % (1 309) z celkového počtu účastníků projektu dosáhlo některého stupně vysokoškolského vzdělání, nejčastěji magisterského. Účastníci projektu v České republice pracují zejména v oblasti IT, technických profesích nebo administrativě. K 31. prosinci 2009 získalo trvalý pobyt ve zkrácené lhůtě 695 účastníků projektu.

5. Integrace cizinců

V rámci podpory integrace cizinců bylo v dotačním řízení na rok 2009 z celkového počtu 29 obdržených žádostí o dotaci podpořeno 21 projektů za 6 489 185 Kč. Podpora projektů byla cílena na aktivity směřující k usnadnění vstupu/udržení se (k pracovnímu uplatnění) cizinců s trvalým či dlouhodobým pobytem na trh práce a aktivit cílených na podporu informovanosti zaměstnavatelů cizinců, na sociální začleňování zranitelných skupin imigrantů, zejména žen a dětí, na podporu rozvoje vztahů mezi cizinci a členy majoritní společnosti v rámci jejich sociálního začleňování.

6. Realizace programů z Evropského sociálního fondu (dále „ESF“)

6.1. Programy období 2004 - 2006

(Operační program Rozvoj lidských zdrojů, Jednotný programový dokument pro Cíl 3 regionu NUTS 2 hlavní město Praha, Iniciativa Společenství EQUAL)

MPSV v daném období úspěšně završilo realizaci programů starého programovacího období. Stav čerpání v květnu 2009 se za jednotlivé programy pohyboval v rozmezí 85 – 92 % alokace. Do konce listopadu 2009 se podařilo dosáhnout výsledku v rozmezí 101 - 104 % alokace. Všechny programy MPSV nejen zcela vyčerpalo, ale i překročilo stanovenou alokaci a nyní je dokončován proces uzavírání.

6.2. Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ, období 2007 - 2013)

Významného pokroku bylo dosaženo také v realizaci programu OP LZZ. Od května 2009 vzrostl počet vyhlášených výzev pro předkládání projektů z 28 na 53, počet předložených projektových žádostí z 2 856 na 6 895 a počet schválených projektů ze 136 na 1 695 projektů v celkovém objemu 26,1 mld. Kč. Objem schválených projektů tak dosáhl cca 47 % z alokace OP LZZ (aktuální přepočtená alokace programu je cca 55,6 mld. Kč). Prostředky proplacené příjemcům dosáhly 4,7 mld. Kč a intenzívně narůstá objem zpracovávaných žádostí o platby z projektů v realizaci.

Za uplynulý rok MPSV autorizovalo výdaje projektů ve výši přes 2,7 mld. Kč, tyto prostředky byly také záúčtovány Platebním a certifikačním orgánem a předloženy k certifikaci, z toho 1,3 mld. Kč bylo již certifikováno a vyžádáno na EK.

V rámci administrace programů se podařilo zavést významná zjednodušení pro vykazování výdajů, jejichž používání představuje výrazné snížení administrativní náročnosti na straně poskytovatelů i příjemců.

6.2.1. Protikrizová opatření

6.2.1.1. Výzva „Školení je šance!“

Na výzvu bylo alokováno 4,5 mld. Kč (alokace byla dvakrát navýšena kvůli enormnímu zájmu ze strany žadatelů). Projektové žádosti na financování vzdělávacích aktivit dlouhodobého charakteru, obvykle v trvání 2 let, předkládají přímo zaměstnavatelé vyhlášovatelé výzvy.

Ve výzvě „Školení je šance“ předložily podnikatelské subjekty od vyhlášení výzvy v březnu roku 2009 k 11. září 2009 celkem 1 803 projektových žádostí požadujících finanční dotaci v celkové výši 8,6 miliard korun a podporu pro 243 056 zaměstnanců.

Žádosti jsou hodnoceny průběžně. Ke 23. červnu 2010 doby proběhlo 11 zasedání výběrové komise, která doporučila k financování 630 projektových žádostí ve výši cca 2,4 mld. Kč. Projektům v realizaci bylo vyplaceno více než 450 mil. Kč.

Průměrná délka realizace projektu je 24 měsíců, průměrná výše podpory na jeden projekt je cca 4,5 mil. Kč a průměrný počet podpořených zaměstnanců v jednom projektu je asi 130 osob. V rámci dosud schválených projektů tak již získává podporu celkem více než 80 000 osob – zaměstnanců podnikatelských subjektů. Mezi žadateli jsou zastoupeny podnikatelské subjekty všech kategorií – malé a střední podniky, ale i velké podniky. Z hlediska vzdělávacích aktivit v rámci podpořených projektových žádostí jsou nejvíce zastoupeny měkké dovednosti – komunikační a prezentační dovednosti, obchodní dovednosti, jazykové a IT dovednosti a dále odborné vzdělávání v rámci profese. Většina zaměstnavatelů využívá možnosti náhrady mzdových nákladů pro zaměstnance po dobu jejich účasti na školení.

6.2.1.2. Projekt „Vzdělávejte se!“

Jde o vzdělávací aktivity krátkodobého charakteru, obvykle v řádech týdnů, o jejichž financování žádají zaměstnavatelé na úřadech práce.

1. fáze projektu (financováno z OP RLZ) – během realizace projektu od března do června 2009 bylo na úřadech práce přijato celkem 3 237 žádostí, které byly podpořeny.

Celkem bylo vyplaceno cca 336 mil. Kč. Z hlediska rozvržení na jednotlivé náklady se ukazuje, že cca 50 % disponibilních prostředků bylo vynaloženo na mzdové náklady/náhrady mzdy zaměstnanců, cca 46 % nákladů bylo poskytnuto na vzdělávací aktivity. Zbylé náklady představovala refundace cestovních náhrad zaměstnanců, spojených se vzdělávací aktivitou, a náklady vynaložené na personální zajištění odborných prací na úřadech práce.

Celkem se projektu účastnilo 57 454 zaměstnanců a 923 podniků, které podávaly různý počet žádostí podle toho, kolik vzdělávacích aktivit chtěly realizovat. Průměrně jeden podnik podal 3,5 žádosti.

2. fáze projektu (financováno z OP LZZ) Druhá fáze projektu „Vzdělávejte se!“ byla zahájena 1. července 2009. Alokace na projekt je 2,5 mld. Kč (navýšeno kvůli enormnímu zájmu žadatelů – původní alokace byla 1 mld. Kč). Žádosti je možné předkládat do konce roku 2011.

Projektu se dosud zúčastnilo celkem 1 780 zaměstnavatelů (89 970 zaměstnanců), kteří podali 10 310 žádostí o finanční podporu, a byly schváleny dohody o poskytnutí příspěvku v celkové hodnotě 750 859 256 Kč.

6.2.1.3. Projekty RESTART

Jsou určeny pro zaměstnance restrukturalizovaných podniků. Hlavním cílem projektů je osobní a profesní rozvoj zaměstnanců před tím, než s nimi zaměstnavatel rozváže pracovní poměr pro jejich nadbytečnost tak, aby propouštění zaměstnanci získali požadovaný kvalifikační profil a mohli snadněji najít nové pracovní uplatnění. Alokace na 1. výzvu je 698 223 375 Kč. Žádosti je možné předkládat do konce roku 2011.

Dosud bylo schváleno k realizaci 8 regionálních individuálních projektů v celkové výši 345 278 267 Kč. Z toho 5 projektů má již v současné době podepsané podmínky použití prostředků na realizaci regionálního individuálního projektu. Jedná se o projekty úřadů práce v Lounech, Mostě, Chomutově, Jihlavě a České Lípě, kde úřady práce vyhláší zakázky na dodavatele služeb pro zabezpečení realizace aktivit.

6.2.2. Národní individuální projekty (NIP)

NIP jsou realizovány z úrovně MPSV prostřednictvím úřadů práce, a to v rámci oblasti podpory 1.1 Zvýšení adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků (NIP „Vzdělávejte se!“) – viz informace výše v části o protikrizových projektech a v rámci oblasti

podpory 2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti (NIP VPP, SÚPM a Poradenství a rekvalifikace):

6.2.2.1. Oblast podpory 2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti

NIP v oblasti podpory 2.1 OP LZZ - jedná se o 3 NIP Veřejně prospěšné práce, Společensky účelná pracovní místa a Poradenské činnosti a rekvalifikace podporující zvýšení zaměstnatelnosti zaměřené na realizaci nebo doplnění národních politik a programů a jsou zaměřeny na nástroje APZ:

- VPP - realizace od 1. 5. 2008 do 31. 12. 2010, celkový rozpočet projektu: 2 397 330 000 Kč.
- SÚPM - realizace od 1. 5. 2008 do 31. 12. 2010, celkový rozpočet projektu: 1 521 340 000 Kč.
- Poradenství a rekvalifikace - realizace od 1. 5. 2008 do 31. 12. 2010, celkový rozpočet projektu: 957 200 000 Kč.

Na NIP je alokováno celkem 4 875 870 000 Kč a v rámci těchto NIP bylo doposud podpořeno celkem 79 197 osob a vyčerpáno bylo již 2 247 240 978 Kč.

6.2.3. Systémové individuální projekty (SIP)

6.2.3.1. Oblast podpory 2.2 Modernizace institucí a zavedení systému kvality služeb zaměstnanosti a jejich rozvoj

SIP jsou zaměřeny na rozvoj národních politik a programů a na modernizaci, rozšíření kapacity a kvality nabídky veřejných služeb, na navržení nových systémů nebo na úpravu a zefektivnění stávajících systémů a na jejich zavedení do praxe.

V současné době jsou schváleny k realizaci následující SIP:

- Call centrum služeb zaměstnanosti – cílem projektu je plně fungující Call Centrum služeb zaměstnanosti, které bude poskytovat služby pro celé území ČR. Dojde i k rozšíření okruhu poskytovaných informací (zahraniční zaměstnanost, ESF, SSP). Rozpočet – 24 476 820 Kč.
- Rozvoj služeb a spolupráce ÚP se zaměstnavateli v měnících se podmínkách na trhu práce (SeZam) – cílem projektu je vytvoření a pilotní odzkoušení systému spolupráce služeb zaměstnanosti se zaměstnavateli při vytváření nabídky pracovních míst pro zájemce a uchazeče o zaměstnání v měnících se podmínkách trhu práce. Rozpočet – 94 142 757,88 Kč.
- Zvýšení efektivnosti systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením v ČR (Systém podpory zaměstnávání OZP) – projekt je zaměřen na oblast podpory osob se zdravotním postižením při vstupu, návratu a setrvání na trhu práce na základě vyhodnocení efektivnosti využívání jednotlivých nástrojů stávajícího systému zaměstnanosti. Rozpočet – 19 418 000 Kč.
- Rozvoj Národní soustavy povolání a sektorových rad jako nástroje zaměstnavatelů k ovlivňování rozvoje lidských zdrojů v ČR (NSP II) – cílem tohoto projektu je rozvoj konceptu sektorových rad tak, aby se staly významným partnerem služeb zaměstnanosti v oblasti identifikace požadavků trhu práce na kvalifikovanou pracovní sílu, předvídání změn na trhu práce, ovlivňování počátečního a dalšího vzdělávání podle potřeb trhu práce a zvýšení efektivnosti aktivních politik zaměstnanosti. Rozpočet – 180 082 000 Kč.
- Předvídání kvalifikačních potřeb trhu práce (Překvap TP) – cílem projektu je vybudování pravidelně fungujícího systému předvídání kvalifikačních potřeb nabízené a poptávané pracovní síly na trhu práce ve střednědobém horizontu. Rozpočet – 83 801 995 Kč.

6.2.4. Regionální individuální projekty (RIP)

RIP jsou zaměřeny na řešení specifických regionálních problémů trhu práce, mají jasně stanovený regionální rámec a jsou zaměřeny na cílové skupiny jednotlivců, kterým zajišťují komplexní řešení jejich situace ve vztahu k trhu práce s důrazem na individuální přístup ke klientům. Projekty rozšiřují stávající programy a nástroje APZ a rozšiřují okruh cílových skupin osob.

RIP jsou realizovány úřady práce ve dvou oblastech podpory OP LZZ:

6.2.4.1. Oblast podpory 1.2 Zvýšení adaptability zaměstnanců restrukturalizovaných podniků

Jedná se tzv. projekty typu RESTART. Více o konkrétní realizaci bylo popsáno v [bodě 6.2.1.3.](#) této kapitoly.

6.2.4.2. Oblast podpory 2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti

Cílovou skupinou jsou uchazeči a zájemci o zaměstnání evidovaní úřady práce

Od vyhlášení výzev (č. 13 a č. 37) bylo celkem k realizaci schváleno 63 RIP v oblasti podpory 2.1 a 8 RIP v oblasti podpory 1.2.

RIP v oblasti podpory 2.1 byly schvalovány ve 2. pololetí 2008 a v průběhu roku 2009, k zahájení realizace (po uzavření výběrového řízení) docházelo ke konci 1. pololetí 2009 a v současné době jsou v hlavní fázi realizace. Druhá výzva k předkládání projektů na zbývajícím období do roku 2015 bude vyhlášena pro úřady práce v prosinci 2010.

RIP v oblasti podpory 1.2 (projekty typu RESTART) byly schvalovány k realizaci ve 2. pololetí roku 2009 a začátkem roku 2010, poslední dva projekty byly k realizaci schváleny v květnu 2010.

6.2.4.3. Oblast podpory 3.3 Integrace sociálně vyloučených skupin na trhu práce

Výzva byla vyhlášena v květnu 2010. V oblasti podpory 3.3 se nyní řeší revize Prováděcího dokumentu a byla vyhlášena výzva k předkládání individuálních projektů pro 3 subjekty státní správy (MV, MO a Probační a mediační služba), kterou bylo reagováno na potřeby těchto resortů a vybraných cílových skupin. Na realizaci projektů bylo uvolněno 100 mil. Kč.

Přehled RIP

Oblast podpory	Počet RIP schválených k realizaci	Rozpočet schválených RIP	Vyčerpané prostředky na RIP *	Počet podpořených osob **
1.2	8	345 278 267	-	-
2.1	63	2 491 505 957,77	43 643 924,82	4 749
3.3	Výzva vyhlášena v květnu 2010	-	-	-
Celkem	71	2 836 784 224,77	43 643 924,82	4 749

Poznámky:

* jedná se prostředky, které byly vyčerpány ÚP, zapracovány do zjednodušených žádostí o platbu a schváleny ZS, přičemž tyto výdaje jsou podstatně nižší než skutečně vyčerpané prostředky k 15. červnu 2010 z důvodu délky monitorovacího období – 6 měsíců

** jedná se o průběžnou hodnotu ke 30. dubnu 2010, která byla již zahrnuta do monitorovací zprávy

6.2.5. Globální granty (dále „GG“)

Globální granty – na jejich základě jsou realizovány grantové projekty, které doplňují nabídku aktivit projektů realizovaných službami zaměstnanosti. Jsou tak zaměřeny na širší škálu cílových skupin.

6.2.5.1. Globální grant v oblasti podpory 3.3 OP LZZ Integrace sociálně vyloučených skupin a trhu práce

První výzva byla vyhlášena v listopadu 2008, v průběhu roku 2009 byly projekty zhodnoceny, předloženy výběrové komisi, která vybrala a schválila skupinu grantových projektů k realizaci. Ke konci roku 2009 proběhlo kontrahování a první projekty zahájily realizaci v prosinci 2009 a další postupně v 1. čtvrtletí roku 2010. Ještě koncem roku 2009 byla vyhlášena 2. výzva ke GG 3.3 s možností předkládat projekty do 31. března 2010. V červnu 2010 byla vyhlášena 3. výzva.

6.2.5.2. Globální grant v oblasti podpory 2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti

1. výzva byla vyhlášena 15. června 2009 s možností předkládat projekty do 15. září 2009 – v roce 2009 proběhlo hodnocení projektů, výběrová komise vybrala a schválila projekty k realizaci koncem ledna 2010. V současné době je dokončeno kontrahování a projekty zahájily realizaci. Druhá výzva byla vyhlášena 14. května 2010.

6.2.5.3. Globální grant v oblasti podpory 1.2 Zvýšení adaptability zaměstnanců restrukturalizovaných podniků

1. výzva byla vyhlášena až v březnu 2010 z důvodu vyjasnění dopadu veřejné podpory, cílovou skupinou grantových projektů jsou zaměstnanci ohrožení nezaměstnaností z důvodu strukturálních změn v podnicích, které mohou předkládat především profesní a podnikatelská sdružení a sociální partneři.

Přehled globálních grantů

Oblast podpory – GG	Počet GP schválených k realizaci	Rozpočet schválených GP	Poskytnuté prostředky na GP *
1.2	1. výzva vyhlášena v březnu 2010	-	-
2.1	55	251 993 570	42 300 487,48
3.3	61	278 763 633,45	95 883 207,41
Celkem	116	530 757 203,45	138 183 694,89

Poznámky:

* jedná se prostředky, které byly poskytnuty v rámci prvních a druhých plateb po zahájení projektu a nejsou ještě zapracovány do žádosti o platbu, nejedná se o výdaje schválení ani certifikované; vzhledem k termínům zahájení projektů nejsou dosud předloženy žádné monitorovací zprávy s žádostmi o platbu, které by obsahovaly údaje o vyčerpaných finančních prostředcích

6.2.6. Investiční projekty v Integrovaném operačním programu (IOP)

V rámci Integrovaného operačního programu je v rámci MPSV rovněž realizována oblast intervence 3.3 Služby v oblasti zaměstnanosti, která navazuje na systémové projekty v rámci OP LZZ a projekty jsou zaměřeny na zajištění technických podmínek pro poskytování služeb zaměstnanosti na odpovídající úrovni a rozsahu. Výzvy k předkládání projektů byly vyhlášeny koncem roku 2009 a ke 23. červnu 2010 byly předloženy 4 projekty a z toho dva projekty již byly schváleny k realizaci, konkrétně výstavba budovy

Úřadu práce v Karlových Varech a rekonstrukce budovy Úřadu práce v Blansku, 1 projekt je v procesu hodnocení a 1 projekt byl vyřazen v rámci posouzení přijatelnosti.

6.3. Úsporná opatření od ledna 2010

V říjnu 2009 a v lednu 2010 se podrobně vyhodnocovalo OP LZZ za účelem zjištění možných rezerv a zmapování aktivit hrazených ze státního rozpočtu, které by bylo možné financovat z prostředků OP LZZ a tudíž z 85 % z prostředků Evropského sociálního fondu. Většina národních dotačních titulů, která je financovatelná z ESF jak z hlediska obsahu, tak z hlediska dostupných prostředků, již byla na financování z ESF převedena (zejména aktivní politika zaměstnanosti – dále „APZ“, sociální služby, modernizace služeb zaměstnanosti).

Dalších úspor v řádech desítek milionů Kč bylo dosaženo úhradou provozních, osobních výdajů zaměstnanců administrujících OP LZZ a výdajů na vzdělávání auditorů a technické zabezpečení jejich činností z prostředků technické pomoci OP LZZ. Další úspory se předpokládají úhradou výdajů na vzdělávání zaměstnanců služeb zaměstnanosti z prostředků ESF.

7. Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (dále „EGF“)

MPSV v lednu 2010 přijalo organizační opatření, aby pro úhradu nákladů vynaložených na řešení situace zaměstnanců propuštěných v důsledku hospodářské krize, mohly být využity finanční prostředky z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci. Samotné podání žádosti o finanční příspěvek z EGF je podmíněno poskytnutím pomoci propuštěným pracovníkům, v souladu s podmínkami příslušného Nařízení Evropského parlamentu a Rady.

Členský stát musí pro propuštěné pracovníky připravit a realizovat tzv. individualizovaný balíček aktivních opatření pro jejich nové profesní začlenění na trh práce. O zpracování konkrétního balíčku rozhodne příslušný úřad práce v případě, že jeho finanční prostředky a nástroje aktivní politiky zaměstnanosti, které má k dispozici, nestačí na řešení konkrétního případu propouštění. V tom případě zpracuje tzv. Cílený program k řešení zaměstnanosti v souladu s § 120 zákona o zaměstnanosti a podmínek Nařízení EP a Komise. Finanční prostředky na tento program mu v případě jeho schválení poskytne MPSV. MPSV poté posoudí, zda program a jeho realizace je v souladu s podmínkami Nařízení a rozhodne, zda požádá Komisi o finanční příspěvek na částečnou úhradu vynaložených nákladů (příspěvek lze poskytnout až do výše 65 % vynaložených nákladů, jejichž zdrojem ale nesmí být strukturální fondy EU).

V současné době má ČR na Komisi podanou jednu žádost o poskytnutí finančního příspěvku, a to na úhradu nákladů vynaložených na pracovníky propuštěné společností Unilever ČR s.r.o., v závodě v Nelahozeves, okr. Mělník. Společnost Unilever připravila řadu aktivačních opatření pro cca 600 propuštěných pracovníků, které financuje z vlastních prostředků. MPSV v tomto případě na úhradě nákladů na propouštěné pracovníky neparticipuje. Vedení MPSV podání žádosti schválilo a 24. března 2010 byla oficiálně zaslána Komisi. Komise ji zaregistrovala a zahájila proces schvalování, na kterém participuje Evropský parlament a který probíhá v řádech měsíců. Vyřízení žádosti MPSV předpokládá cca v září 2010.

Kapitola G. Finanční činnost

1. Čerpání rozpočtu kapitoly 313 – MPSV v roce 2009

1.1. Příjmy

Rozpočet příjmů kapitoly na rok 2009 byl schválen ve výši 393 973 175 tis. Kč a v průběhu roku byl upraven na 394 892 403 tis. Kč. Při dosažení skutečnosti 341 660 567 tis. Kč byly rozpočtové příjmy splněny na 86,52 %.

Rozhodující podíl na příjmech mají příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti včetně přírážky k pojistnému, pokut a penále. Plnění dosáhlo výše 87,40 % schváleného rozpočtu. Ve srovnání s rokem 2008 bylo vybráno o 37,3 mld. Kč, tj. o 9,96 % méně.

Výše příjmů byla v roce 2009 vedle ekonomické krize ovlivněna také legislativními změnami, které nabyly účinnosti od 1. ledna 2009. Zákonem č. 2/2009 Sb., byla snížena procentní sazba pro odvod pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti zaměstnancům o 1,5 p.b.. Také zaměstnavatelé měli proti roku 2008 nižší pojistné, a to o 1 p. b..

Novelou zákona č. 589/1992 Sb., byla od 1. srpna 2009 zavedena pro zaměstnavatele sleva na pojistném, zákon měl prakticky zpětnou účinnost, neboť za měsíce leden až červenec náležela zaměstnavatelům mimořádná sleva na pojistném.

1.2. Výdaje

Rozpočet výdajů kapitoly byl pro rok 2009 schválen ve výši 462 882 270 tis. Kč. Schválený rozpočet výdajů byl následně aktualizován zákonem č. 423/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 475/2008 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2009 na částku 469 988 328 tis. Kč.

V roce 2009 se projevil nedostatek prostředků na výplatu sociálních mandatorních výdajů způsobený vlivem hospodářské krize v České republice. Zdroje k pokrytí chybějících prostředků byly nalezeny částečně v rozpočtu kapitoly 313 – MPSV, v závěru roku 2009 byly potřebné prostředky zabezpečeny v rámci aktualizace schváleného státního rozpočtu České republiky zákonem č. 423/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 475/2008 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2009.

V absolutním vyjádření byl nejvíce posílen rozpočet závazného ukazatele Podpory v nezaměstnanosti. V průběhu roku 2009 byl v návaznosti na vývoj na trhu práce a vývoj nezaměstnanosti rozpočet postupně navýšen o částku 8 727 966 tis. Kč. V souladu s usnesením vlády (dále „UV“) č. 363 byl rozpočet posílen z prostředků vázaných v kapitolách státního rozpočtu. Dále byl rozpočet tohoto závazného ukazatele posílen přesuny v rámci rozpočtu kapitoly a v závěru roku byl rozpočet navýšen o částku 1 972 034 tis. Kč. Z původně schválené výše 5 000 000 tis. Kč byl rozpočet výdajů na výplatu podpor v nezaměstnanosti navýšen na částku 15 700 000 tis. Kč. Výdaje na výplatu podpor v nezaměstnanosti dosáhly v roce 2009 výše 15 077 723 tis. Kč.

Dopady ekonomické krize a novela zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, jejíž účinnost nastala k 20. červenci 2009, se projeví v čerpání výdajů na tzv. insolvenční. Oproti roku 2008 se výdaje v roce 2009 zvýšily o 693,7 mil. Kč a dosáhly výše 844 034 tis. Kč. Na základě UV č. 262 byl rozpočet závazného ukazatele Výdaje spojené s realizací zákona č. 118/2000 Sb., posílen z vládní rozpočtové rezervy, a to o 96 mil. Kč. Dále byl rozpočet tohoto závazného ukazatele posílen přesuny v rámci rozpočtu kapitoly na celkovou hodnotu 750 000 tis. Kč.

1.3. Úspory

K úsporám v roce 2009 došlo ve výdajích na dávky nemocenského pojištění, kdy na vývoj nemocenského pojištění měl pozitivní vliv nový zákon o nemocenském pojištění č. 187/2006 Sb., který nabyl účinnosti 1. 1. 2009. Ve srovnání s předchozím rokem byly výdaje na dávky nemocenského pojištění o 5 848 259 tis. Kč, tj. o 18,34 % nižší.

K dalším úsporám došlo ve výdajích na dávky státní sociální podpory, kdy se již plně projevila stabilizační a úsporná opatření zavedená zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, který nabyl účinnosti 1. ledna 2008. Došlo ke zpřísnění podmínek nároku na přídavek na dítě a sociální příplatek, rodičovský příspěvek byl vyplácen ve třech různých úrovních (v závislosti na době jeho pobírání), porodné bylo vypláceno v nižší částce, pohřebné bylo výrazně omezeno změnou okruhu oprávněných osob pro jeho výplatu. V porovnání s výdaji roku 2008 došlo k poklesu výdajů na dávky státní sociální podpory o 802 363 tis. Kč, tj. o 1,9 %.

2. Očekávané příjmy a výdaje kapitoly 313 – MPSV v roce 2010

2.1. Příjmy

Rozpočet příjmů kapitoly 313 – Ministerstvo práce a sociálních věcí na rok 2010 byl schválen ve výši 362 739 571 tis. Kč. V průběhu prvních čtyř měsíců roku 2010 byl schválený rozpočet upraven na 363 908 797 tis. Kč.

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti včetně pokut, penále a přírážek k pojistnému jsou stanoveny ve výši 357 106 683 tis. Kč, na pojistné na důchodové pojištění včetně pokut a penále připadá z této částky 320 533 475 tis. Kč. Objem příjmů z pojistného na nemocenské pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti je rozpočtován ve výši 36 573 208 tis. Kč.

Ke 30. dubnu 2010 dosáhly příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti výše 111 335 784 tis. Kč, tj. 31,18 % schváleného rozpočtu.

Na základě vývoje plateb pojistného za první tři měsíce roku 2010 MPSV předpokládá meziroční pokles mzdového objemu o 4 % až 7 %. Očekávané příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti jsou odhadovány ve výši 333,8 mld. Kč.

2.2. Výdaje

2.2.1. Dávky nemocenského pojištění

Na dávky nemocenského pojištění jsou pro rok 2010 ve schváleném rozpočtu vyčleněny finanční prostředky ve výši 23 608 461 tis. Kč. Pokračování pozitivního trendu poklesu výdajů na dávky nemocenského pojištění v letech 2008 a 2009 bylo zastaveno schválením sněmovního tisku č. 939 PSP ČR dne 18. května 2010. Jedná se o zvýšení výdajů na peněžitou pomoc v mateřství (70 % DZV a zrušení redukce VZ do první redukční hranice) a zvýšení výdajů na ošetřovné (platba od 1. dne potřeby ošetřování). Finanční dopad schválené právní úpravy činí 1,8 mld. Kč, z toho v roce 2010 ve výši 1,6 mld. Kč a v roce 2011 ve výši 0,2 mld. Kč. Tyto prostředky nejsou rozpočtově zajištěny.

2.2.2. Dávky důchodového pojištění

Prostředky na důchody jsou ve schváleném rozpočtu pro rok 2010 zabezpečeny částkou 337 500 000 tis. Kč.

2.2.3. Podpora v nezaměstnanosti

Vyplácení podpor v nezaměstnanosti se řídí zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění. Prostředky na podpory v nezaměstnanosti jsou ve schváleném rozpočtu pro rok 2010 zabezpečeny částkou 14 300 000 tis. Kč. K 30. dubnu 2010 byly výdaje na podpory v nezaměstnanosti čerpány ve výši 5 544 347 tis. Kč, tj. 38,77 %.

Na základě dosavadního vývoje čerpání lze předpokládat, že celkové výdaje na podpory v nezaměstnanosti za rok 2010 dosáhnou výše 15,4 mld. Kč a budou o 1,1 mld. Kč vyšší, než se předpokládalo.

2.2.4. Výdaje spojené s realizací zákona č. 118/2000 Sb.

Podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti vyplácejí úřady práce zaměstnancům splatné mzdové nároky nevyplacené jejich zaměstnavatelem, který je v platební neschopnosti. Na tuto tzv. insolvenční jsou ve schváleném rozpočtu pro rok 2010 vyčleněny prostředky ve výši 516 000 tis. Kč. Čerpání k 30. dubnu 2010 dosáhlo výše 171 567 tis. Kč, tj. 33,25 %.

Očekávané výdaje spojené s realizací zákona č. 118/2000 Sb. jsou pro rok 2010 odhadovány ve výši 700 000 tis. Kč. Tyto výdaje se odvíjí od počtu nově zahájených insolvenčních řízení a tento dopad se velmi obtížně odhaduje.

Rozpočtově nezajištěná potřeba finančních prostředků činí 184 mil. Kč.

2.2.5. Výdaje spojené s realizací odškodňovacích zákonů

Výdaje spojené s realizací odškodňovacích zákonů, které vyplácí ČSSZ, jsou ve schváleném rozpočtu pro rok 2010 zabezpečeny částkou 150 000 tis. Kč. Dále jsou v kapitole Všeobecná pokladní správa pro rok 2010 vyčleněny prostředky na odškodňovací nároky podle zákona č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa ve výši 772 180 tis. Kč. V průběhu 1. čtvrtletí roku 2010 byly z kapitoly VPS do rozpočtu kapitoly 313 – MPSV uvolněny finanční prostředky ve výši 395 100 tis. Kč.

Ke 30. dubnu 2010 byly výdaje na odškodnění čerpány částkou 272 569 tis. Kč, tj. 50,0 % upraveného rozpočtu pro rok 2010 (545 100 tis. Kč) a tyto výdaje budou v rozpočtu MPSV nedostačující. Odhaduje se, že koncem roku bude ČSSZ vyplacena 1 mld. Kč, tzn., že bude nutno zajistit prostředky ve výši cca 100 mil. Kč.

2.2.6. Transfery obcím na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách

Na transfery na příspěvek na péči osobám podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, jsou ve schváleném rozpočtu pro rok 2010 rozpočtovány výdaje ve výši 18 500 000 tis. Kč. Tyto transfery jsou určeny obcím s rozšířenou působností, které příspěvek vyplácejí. Ke 30. dubnu 2010 byla obcím poskytnuta částka ve výši 6 755 966 tis. Kč, tj. 36,52 % schváleného rozpočtu. Na základě skutečnosti roku 2009 a dosavadního vývoje čerpání lze předpokládat, že celkové výdaje na příspěvek na péči dosáhnou v roce 2010 výše 19 mld. Kč.

Celková potřeba rozpočtově nezajištěné úhrady činí 500 mil. Kč.

Kapitola H. Legislativní činnost

1. Zákony, kde bylo MPSV předkladatelem nebo se zásadně podílelo na jejich přípravě, popř. jejichž podstatná část je v gesci MPSV

Zákon č. 206/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony – vládní návrh zákona – účinnost 1. srpna 2009.

Novelou bylo upřesněno vymezení nároku na příspěvek na péči a přijata opatření směřující k efektivnějšímu využívání příspěvku.

Zákon č. 217/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony /MPSV zpracovávalo podklady pro novelizaci zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, která je obsažena v tomto zákoně/ – vládní návrh zákona - účinnost 1. ledna 2012, resp. 20. července 2009.

Zákonem byl novelizován též zákon č. 118/2000 Sb., zejména s cílem pomoci zaměstnancům krachujících podniků (sklárný)

Zákon č. 221/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů – vládní návrh zákona – účinnost 1. srpna 2009

Slevy na pojistném na sociální zabezpečení

Zákon č. 282/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – vládní návrh zákona – účinnost 31. srpna 2009

Posun účinnosti zákona z 1. 1. 2010 na 1. 1. 2013.

Zákon č. 302/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů – poslanecký návrh zákona (Petr Nečas, Zdeněk Škromach) – účinnost 1. prosince 2009

Zjednodušení tiskopisů pro hlášení pracovní neschopnosti

Zákon č. 303/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím statutu poslanců Evropského parlamentu - poslanecký návrh zákona (Petr Krill a další) – účinnost 19. září 2009

Zákon č. 326/2009 Sb., o podpoře hospodářského růstu a sociální stability - poslanecký návrh zákona (Jiří Paroubek a další) – účinnost 9. října 2009

Obsahoval též opatření k odstranění nerovnosti dopadu tzv. karenční doby na zaměstnance v delších než osmihodinových směnách.

Zákon č. 362/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2010 – vládní návrh zákona – účinnost 1. ledna 2010

Obsahoval též úsporná opatření našeho resortu.

Zákon č. 418/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 201/1997 Sb., o platu a některých dalších náležitostech státních zástupců a o změně a doplnění zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů – vládní návrh zákona – účinnost 1. ledna 2010

Zákon č. 85/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů – poslanecký návrh zákona (Anna Čurdová a další) – účinnost 1. dubna 2010

Upřesnění, že příjem získaný na základě rozsudku Evropského soudu pro lidská práva bude vyloučen ze zápočtu u některých sociálních dávek.

Zákon č. 141/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů – poslanecký návrh zákona (Alena Páralová a další) – účinnost 1. června 2010

Zmírnění sankčních ustanovení ve vztahu k osobám odkázaným na dietní stravování a k osobám invalidním bez invalidního důchodu.

Zákon č. 149/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů - poslanecký návrh zákona (Vladimíra Lesenská a další) – účinnost 1. července 2010

Novela § 78 ve věci zneužívání příspěvku při zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

Zákon č. 157/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů – poslanecký návrh zákona (Petr Nečas, Zdeněk Škromach) – účinnost 1. srpna 2010

Platby poštovného za zasílání neschopenek.

Zákon č. 166/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 362/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2010 - poslanecký návrh zákona (Michaela Šojdrová a další) – účinnost 1. června 2010.

Vrácení výše peněžité pomoci v mateřství na úroveň před 1. lednem 2010, včetně doplatku.

Novela zákona č. 266/2006 Sb., zákoník práce

Úkol vypracovat a vládě předložit do 30. června 2009 návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, byl zrušen. Vyplýval z Programového prohlášení předchozí vlády, přičemž cílem novely mělo být zvýšení flexibility a liberalizace v pracovněprávních vztazích. Úkol byl zrušen usnesením vlády ze dne 20. července 2009 č. 943, zejména vzhledem k rozdílným postojům sociálních partnerů k obsahu předmětného návrhu a ke změněné politické situaci

2. Nařízení vlády, kde bylo MPSV zpracovatelem

Nařízení vlády č. 200/2009 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 565/2006 Sb., o platových poměrech vojáků z povolání, ve znění pozdějších předpisů – účinnost 1. července 2009

Nařízení vlády č. 201/2009 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů – účinnost 1. července 2009

Nařízení vlády č. 339/2009 Sb., kterým se pro účely důchodového pojištění stanoví výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 2008 a výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2008 – účinnost 1. ledna 2010

Nařízení vlády č. 340/2009 Sb., o zvýšení zvláštního příspěvku k důchodu – účinnost 1. ledna 2010

Nařízení vlády č. 363/2009 Sb., o stanovení důchodového věku a přepočtu starobních důchodů některých horníků, kteří začali vykonávat své zaměstnání před rokem 1993 – účinnost 1. července 2010

Nařízení vlády č. 452/2009 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění nařízení vlády č. 249/2007 Sb. – účinnost 1. ledna 2010

Nařízení vlády č. 461/2009 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2010 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení – účinnost 1. ledna 2010

Nařízení vlády č. 97/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 515/2004 Sb., o hmotné podpoře na vytváření nových pracovních míst a hmotné podpoře rekvalifikace nebo školení zaměstnanců v rámci investičních pobídek, ve znění pozdějších předpisů – účinnost 27. dubna 2010

Nařízení vlády č. 201/2010 Sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu - schváleno vládou dne 31. května 2010, účinnost od 1. ledna 2011

Nařízení vlády o odchylné úpravě pracovního poměru zaměstnanců s pravidelným pracovištěm v zahraničí – schváleno vládou dne 28. června 2010, účinnost od 1. ledna 2011

Návrh nařízení vlády o katalogu prací ve veřejných službách a správě - schváleno vládou dne 14. června 2010, účinnost od 1. října 2010

Návrh nařízení vlády o katalogu prací vojáků z povolání a o způsobu zařazení prací vojáků z povolání do platových tříd - schváleno vládou dne 14. června 2010, účinnost od 1. ledna 2011

3. Vyhlášky, kde bylo MPSV zpracovatelem

Vyhláška č. 239/2009 Sb., kterou se mění vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů – účinnost 1. srpna 2009

Úpravy průkazu sociálních pracovníků a úpravy v požadovaném vzdělání těchto osob

Vyhláška č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity) – účinnost 1. ledna 2010

Nový způsob posuzování invalidity.

Vyhláška č. 389/2009 Sb., kterou se zrušují některá nařízení okresních úřadů spadající do působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí – účinnost 1. ledna 2010

Legislativně technická záležitost.

Vyhláška č. 451/2009 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů – účinnost 1. ledna 2010

Úsporné opatření – snížení výše příspěvku na provoz motorového vozidla pro rok 2010.

Vyhláška č. 462/2009 Sb., kterou se pro účely poskytování cestovních náhrad mění sazba základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravné a stanoví průměrná cena pohonných hmot – účinnost 1. ledna 2010

Nové sazby.

Vyhláška č. 73/2010 Sb., o stanovení vyhrazených elektrických technických zařízení, jejich zařazení do tříd a skupin a o bližších podmínkách jejich bezpečnosti (vyhláška o vyhrazených elektrických technických zařízeních) – účinnost 1. června 2010

Vyhláška č. 162/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů – účinnost 1. června 2010

Zmírnění podmínek pro nárok na příspěvek na péči u metabolických poruch, zejména u dětí s diabetem mellitus.

4. Sdělení zveřejněná ve Sbírce zákonů

(jen ta, která navazují na právní předpisy v gesci MPSV, neuvádí se kolektivní smlouvy)

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí č. 148/2009 Sb., kterým se vyhláší částka odpovídající 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství pro účely životního a existenčního minima a částka 50 % a 25 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství pro účely státní sociální podpory

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí č. 354/2009 Sb., kterým se vyhláší pro účely nemocenského pojištění výše redukčních hranic pro úpravu denního vyměřovacího základu platných v roce 2010

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí č. 466/2009 Sb., o vyhlášení průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí 2009 pro účely zákona o zaměstnanosti

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí č. 99/2010 Sb., o rozhodné částce pro určení celkové výše mzdových nároků vyplacených jednomu zaměstnanci podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů

Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí č. 131/2010 Sb., kterým se vyhlašuje částka odpovídající 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství pro účely životního a existenčního minima a částka 50 % a 25 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství pro účely státní sociální podpory

5. Úplné znění

Úplné znění zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, jak vyplývá z pozdějších změn, které bylo publikováno pod č. 43/2010 Sb.

(Zpracovalo MPSV pro Úřad vlády, který vydání zabezpečuje)

Kapitola I. Komunikace a ediční činnost

MPSV komunikuje s médii a širokou veřejností všemi dostupnými prostředky. Kromě toho monitoruje a archivuje mediální sdělení o své činnosti, jeho zástupci se účastní různých konferencí a seminářů, MPSV takové akce rovněž samo organizuje a také vydává řadu informačních materiálů pro širokou veřejnost včetně resortních novin Práce a sociální politika. Následující informace se týkají komunikačních aktivit pouze MPSV. Obdobné aktivity samostatně realizují i podřízené organizace.

1. Komunikace s médii

Od května 2009 do června 2010 MPSV pro komunikaci s médii používalo:

1.1. Tiskové zprávy

Od května 2009 do června 2010 bylo vydáno 181 tiskových zpráv, což je v meziročním srovnání (květen 2008 – červen 2009) o 53 tiskových zpráv více. TZ byly adresně poskytovány médiím a obratem zveřejňovány také na webových stránkách MPSV. Podle charakteru a závažnosti dotazů a tématu následovala bezprostřední vyjádření některého z představitelů MPSV či tiskové mluvčí.

1.2. Pravidelná vyjadřování pro média

Na dotazy médií pravidelně odpovídá ministr práce a sociálních věcí, tisková mluvčí a další zástupci MPSV. Vystoupení pro audiovizuální média (televize, rozhlas, internet) či písemné odpovědi pro tisk ve spolupráci s odbornými útvary organizačně či přímo zajišťuje oddělení styků s veřejností MPSV. Zodpovězené dotazy včetně témat jsou statisticky sledovány od července 2009. Od 1. července 2009 do 28. června 2010 tak bylo odpovězeno na celkem 1 749 dotazů sdělovacích prostředků, což znamená průměrně měsíčně cca 146 zodpovězených otázek. Dotazy médií se ve sledovaném období nejčastěji týkaly zaměstnanosti, sociálních služeb a pojistného na sociální zabezpečení.

1.3. Tiskové konference a briefingy

Od května 2009 do června 2010 se konalo celkem 23 tiskových konferencí, součástí jsou i neformální setkání pro média a přímá účast novinářů na čtyřech speciálních akcích – předání osvědčení Bezpečný podnik 2009, vyhlášení výsledků soutěže Obec přátelská rodině 2009, zahájení projektu Táto, jak na to? a předání osvědčení Bezpečný podnik 2010. Tiskové konference a akce, jichž se zúčastnili i zástupci médií a organizovalo je, či se na organizaci podílelo, MPSV, se týkaly aktuálních témat a akcí. Jejich seznam najdete níže:

- 19. 5. 2009 - Priority Ministerstva práce a sociálních věcí
- 19. 6. 2009 - EURES-T Bavorsko – Čechy; fungování partnerství, zrealizované projekty
- 2. 7. 2009 - Přehled plnění priorit MPSV – zaměstnanost, novela zákona o sociálních službách, ukončení českého předsednictví v Radě EU
- 20. 10. 2009 – Předání osvědčení Bezpečný podnik 2009
- 8. 10. 2010 – Týden sociálních služeb
- 2. 11. 2009 - Změny v posuzování invalidity od 1. 1. 2010
- 6. 11. 2009 – Zakončení Evropské kampaně BOZP 2008/2009
- 25. 11. 2009 – Vyhlášení výsledků projektu Obec přátelská rodině 2009

- 8. 1. 2010 – Vracení sociálního pojištění za 1. pololetí 2007
- 22. 1. 2010 – Zahájení Evropského roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení
- 12. 2. 2010 – Příspěvek na péči pro diabetické děti
- 12. 2. 2010 – Mimořádné jednání předsednictva Rady hospodářské a sociální dohody
- 15. 2. 2010 – Vzdělávání k profesionalitě k sociálním službám
- 4. 3. 2010 – Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a pojistné na sociální zabezpečení
- 25. 3. 2010 – Evropský rok boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení – MPSV běží pro charitu, nový spot a fotosoutěž
- 30. 3. 2010 – JOB DAYS 2010
- 31. 3. 2010 – Činnosti úřadů práce v kontextu s aktuální situací na trhu práce
- 27. 4. 2010 – Zahájení projektu „Táto, jak na to?“
- 3. 5. 2010 – Šťastné stáří očima dětí
- 12. 5. 2010 – Obec přátelská rodině 2010
- 25. 5. 2010 - Činnosti resortu práce a sociální věci v uplynulém roce: zhodnocení
- 26. 5. 2010 – Předání osvědčení Bezpečný podnik 2010
- 25. 5. 2010 - Hodnocení plnění priorit resortu práce a sociálních věcí od května 2009 do května 2010

2. Dotazy veřejnosti

2.1. Konzultační dny

Každou středu odpoledne se na MPSV konají tzv. konzultační dny. Organizačně je zajišťuje oddělení styků s veřejností, informace poskytují věcně příslušní odborní pracovníci. Od 20. května 2009 do 28. června 2010 se poskytly konzultace celkem 1 174 klientům, nejvíce se týkaly pracovněprávní problematiky.

2.2. Odpovědi na další dotazy veřejnosti

Od 1. září 2009 do 28. června 2010 zajistilo oddělení styků s veřejností MPSV celkem 2 363 odpovědí na dotazy veřejnosti. Do dané doby se data statisticky nesledovala. Nejvíce se dotazy týkaly všeobecné agendy z resortu MPSV a dávek státní sociální podpory

V budoucnu se plánuje odpovědi na nejčastější dotazy veřejnosti zveřejnit na webu MPSV.

3. Výzkum

Ministerstvem práce a sociálních věcí byl v uplynulém období vypracován projekt výzkumu s názvem: „Hodnocení potřeby, rozsahu, intenzity, frekvence a náročnosti pomoci, dohledu a více péče o děti se zdravotním postižením s ohledem na věk, stupeň jejich biopsychosociálního vývoje a s využitím principů Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví“. Termín ukončení výzkumu je 31. prosince 2010.

4. Semináře

V uplynulém období se v kontextu s veřejností (včetně médií) debatovanými tématy mj. uskutečnily semináře na téma rovné příležitosti žen a mužů a k novele zákoníku práce. Rovněž byl v součinnosti s Transparency International ČR uspořádán vzdělávací seminář

na téma „Prevence korupce ve státní správě“. Také se realizoval ve spolupráci s Institutem státní správy kurz „Úvod do problematiky interkulturní komunikace“.

5. Ediční činnost

V roce 2009 MPSV vydalo 45 titulů, z toho bylo 9 tiskovin dodatečně zařazených do Edičního plánu MPSV a 6 materiálů vyšlo v rámci českého předsednictví v Radě EU (CZ PRES) – konkrétně v tabulce níže. Celkem tak MPSV v daném období vydalo 28 publikací a 17 letáků.

Mimo jiné vyšla historicky první „Příručka nezaměstnaného v roce 2010“, která reagovala na rostoucí nezaměstnanost v souvislosti s hospodářskou krizí. Formou otázek a odpovědí přinesla široké veřejnosti srozumitelnou formou potřebné informace. Byla dostupná zdarma na všech pracovištích MPSV, zejména úřadech práce. Přestože publikace v prvním vydání vyšla v nákladu 100 000 ks, během několika měsíců si ji lidé rozebrali. Proto MPSV v 1. pololetí 2010 přistoupilo k dotisku 2. aktualizované vydání příručky vyšlo v nákladu 50 000 ks a opět ho MPSV distribuovalo po celé ČR.

Přehled ediční činnosti MPSV v roce 2009

Tituly z Edičního plánu		
Forma	Název	Náklad ks
Leták	Základní práva a povinnosti uchazeče a zájemce o zaměstnání	80 tis.
Leták	Informace pro osoby se zdravotním postižením v oblasti zaměstnanosti	80 tis.
Leták	Státní sociální podpora	80 tis.
Leták	Pomoc v hmotné nouzi	80 tis.
Publikace	Vývoj vybraných ukazatelů životní úrovně v ČR v letech 1993-2008	250
Publikace	Development of the Basic Library Standard Indicators in the Czech Republic in the Years 1993-2008	100
Publikace	Základní ukazatele z oblasti práce a sociálního zabezpečení v ČR ve vývojových řadách a grafech	400
Publikace	Basic indicators of labour and social protection in the Czech Republic time series and graphs	300
Publikace	Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí	300
Publikace	Statistická ročenka trhu práce v roce 2008	300
Leták	Náhrada mzdy	60 tis.
Leták	Mezinárodní únosy dětí	2000
Leták	Náhradní rodinná péče v ČR	2000
Leták	Pěstounská péče na přechodnou dobu	2000
Leták	Osvojení dětí v ČR	2000
Leták	Ochrana dětí cizinců bez doprovodu rodičů	2000
Leták	Ochrana dětí před komerčním sexuálním zneužíváním	2000
Leták	Možnosti řešení rodičovských konfliktů	2000
Publikace	Sborník z XIX. Odborné konference „Domácí násilí na dětech, partnerech a seniorech	800
Publikace	Sborník z odborné konference – Náhradní rodinná péče v praxi	800
Publikace	Národní zpráva o strategiích sociální ochrany a	600

	sociálního začleňování na léta 2008 - 2010 v ČR	
Publikace	National Report on Strategie for Social Protection and Social Inclusion 2008 - 2010 in the CZ	500
Publikace	Města přátelská seniorům – průvodce	200
Publikace	Program výzkumu v oblasti stárnutí pro 21. století	100
Publikace	Zpracování odborných lékařských podkladů pro funkční posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti	800
Publikace	Aktuality pro lékařskou posudkovou službu	800
Publikace	Pojistněmatematická zpráva o sociálním pojištění 2008	200
Publikace	Životní a pracovní podmínky v ČR	5000
Publikace	Aktivita systému EURES v ČR	500
Info.karta	EURES – Evropské služby zaměstnanosti	9000
Leták	Úsporný balíček – změny v gesci MPSV od 1. ledna 2010	100 tis.
Leták	Posuzování invalidity od 1. ledna 2010	100 tis.
Brožura	Příručka nezaměstnaného v roce 2010	100 tis.
Leták	Jak se vypořádat s povodní	40 tis.
Publikace	Právní předpisy o zaměstnanosti	10 tis.
Publikace	Koordinace sociálního zabezpečení EU - Nař. 883/04, Nař. 987/09	3500
Leták	Jste cizinec a přišel jste o místo? Nebo Vám vypršela platnost povolení k zaměstnání?	10 tis.
Leták	Systém informačních letáků pro potřeby ÚP v ČR	200 tis.
Publikace	Atlasy školství 2010/2011	30 tis.
Tituly vydané v rámci CZ PRES		
Brožura	Zaměstnanost a sociální věci	3500
Publikace	Integrace cizinců v ČR (v čes., angl. verzi)	100+200
Brožura	Obecná brožura o sociálním systému	2000
Příručka	Informace o systému podpory rodiny v ČR (v čes., angl. verzi)	100+300
Publikace	Informace o systému sociálních služeb v ČR s příklady dobré praxe (změna názvu na Sociální služby a příspěvek na péči)	1000
Brožura	Historie bezpečnosti práce v ČR	250

Od ledna 2010 do června 2010 kromě výše zmiňované Příručky nezaměstnaného v roce 2010 MPSV vydalo leták Minimální mzda, Obec přátelská rodině a také publikaci Příručka nejen pro rodiče diabetických dětí v roce 2010. Reagovalo tak na aktuální mediální téma, které je popsáno v kapitole o sociálních službách. Publikace vyšla v osvědčeném DL formátu, obsahovala rovněž otázky a odpovědi na dotazy, které klienty sociálního systému zajímají a vyšla v nákladu 10 000 ks. Dále MPSV rychle reagovalo na aktuální povodňovou situaci a v nákladu 50 000 vydalo informační leták „Jak se vypořádat s povodní“. V elektronické podobě pak aktualizovalo publikaci „Povodně 2010“. Distribuci letáku kromě MPSV zajistila i humanitární organizace Člověk v tísni při České televizi.

V praxi to znamená, že od ledna 2009 do června 2010 MPSV vydalo celkem 51 titulů, z toho bylo 31 publikací a 20 letáků.

5.1. Práce a sociální politika

Práce a sociální politika jsou resortní noviny Ministerstva práce a sociálních věcí. Každý měsíc přináší aktuální informace z oblasti zaměstnanosti, rodinné politiky, sociálních služeb, státní sociální podpory, důchodového a nemocenského pojištění z domova i ze zahraničí. Noviny jsou dostupné zdarma na úřadech práce a okresních správách sociálního zabezpečení. Mezi odběrateli jsou mj. neziskové organizace, ústavy sociální péče, nemocnice, personální oddělení firem a jiní. Elektronickou podobu měsíčníku lze nalézt na adrese <http://mpsv.cz/cs/3644>.

Kapitola J. Analytická činnost

MPSV rovněž připravuje celou řadu materiálů, které slouží pro rozhodování, koncipování a přijímání národohospodářských opatření s celostátní působností. Konkrétně se v hodnoceném období jednalo o:

1. Zprávy o základních tendencích příjmové a výdajové situace domácností ČR a Analýzy vývoje příjmů a výdajů domácností ČR včetně predikcí na další období

Jsou pravidelně (čtvrtletně) předkládány vládě a sociálním partnerům, mapují meziroční vývoj event. změny základních atributů životní situace domácností, a to zejména peněžních příjmů domácností, v nich především mezd a platů, sociálních příjmů, tj. důchodů a ostatních sociálních dávek, cenové inflace (spotřebitelských cen) a jejich vliv na reálnou úroveň (kupní sílu) příjmů domácností včetně jejich vybraných typů, dále vkladů a půjček domácností, to vše včetně příslušných podrobných statistických údajů.

Tyto analýzy byly v uplynulém období pravidelně měsíčně doplňovány informacemi o vyplacených sociálních dávkách (podle jejich struktury a finančních objemů).

2. Analýzy vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti

Jsou pravidelně pololetně předkládané vládě, sociálním partnerům a oběma komorám Parlamentu PS ČR. Charakterizují podrobně vývoj na trhu práce z hlediska územního, odvětvového, strukturálního (povolání, věk, vzdělání atd.), vlivu na čerpání prostředků na politiku zaměstnanosti ze státního rozpočtu i rozpočtu evropských fondů podle jejich jednotlivých programů a vyhodnocení přijatých opatření politiky zaměstnanosti za příslušné období.

Tyto analýzy byly v uplynulém období pravidelně měsíčně doplňovány podrobnými rozbory vývoje nezaměstnanosti, volných pracovních míst, hromadného propouštění, o poskytování náhrady mzdy v nižší částce z důvodu omezení rozsahu pracovní doby v souvislosti s ekonomickou krizí.

3. Stanovisko MPSV k „Závěrečné zprávě Národní ekonomické rady vlády“

Cílem stanoviska bylo posoudit z hlediska působnosti resortu nutnost a reálnost navrhovaných opatření pro zmírnění následků počínající finanční a ekonomické krize v ČR.

4. Souhrnný podklad MPSV pro vypracování materiálu vlády „Východiska z krize v blízkém a střednědobém horizontu“

Podklad pro tuto tzv. Exit strategii byl od května 2009 do května 2010 průběžně (opět z hlediska kompetence resortu) podle závěrů z jednotlivých jednání vlády a plenárních zasedání se sociálními partnery upravován a doplňován tak, aby reagoval na konkrétní důsledky vývoje finanční a ekonomické krize.

5. Predikce vývoje cenové inflace

Zpracovává se v měsíčních intervalech s cílem informovat o situaci ve vývoji úrovně spotřebitelských cen především ve vztahu k posouzení nezbytnosti valorizace důchodů a jako podklady pro sestavení rozpočtu MPSV (důchodů a sociálních dávek) na rok 2010 s výhledem do roku 2013 a následně i státního rozpočtu na uvedené období.

6. Podklady pro zhodnocení vlivu ekonomické krize na oblast sociální ochrany a sociálního vyloučení

Byly zpracovávány pro Evropskou komisi, spočívají nejen v analytickém zhodnocení situace v České republice v mezinárodním kontextu, ale i v návrzích na konstrukci indikátorů pro monitorování úrovně chudoby a materiální deprivace občanů.

7. Predikce vývoje základních makroekonomických ukazatelů na léta 2010 - 2013

(HDP, zaměstnanost, nezaměstnanost, objem mezd, cenová inflace)

Tento materiál předurčuje podmínky hospodaření českých domácností pro koncipování záměrů státního rozpočtu mj. i pro Ministerstvo financí.

8. Modelové propočty

Charakterizují dopady nově přijatých opatření na úroveň příjmů vybraných typů domácností.

9. Návrh krátkodobých opatření pro východiska z krize a řešení jejich důsledků

Jde o 38 bodů pro řešení hospodářské krize, které 2. února 2010 schválila 82. Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody. Řada opatření se týkala MPSV, které na plnění začalo pracovat. Konkrétní úkoly byly následující:

- Zpracovat analýzu tzv. „kurzarbeitu“ – analýza zpracována, provádí se inventura návrhů variant právního řešení problému.
- Pokračovat v programech „Školení je šance“ a „Vzdělávejte se“ a zajistit na ně alokaci zdrojů – školení probíhají a finanční prostředky jsou průběžně čerpány. Stávající navýšení splněno, o dalším bude rozhodnuto po výběrových komisích v srpnu 2010.
- Zkrácení doby řízení o dávkách důchodového a nemocenského pojištění – situace se zlepšila díky přijatým opatřením. 99 % dávek vyřízeno v zákonné lhůtě.
- Řešit problém zneužívání podpor v nezaměstnanosti v kombinaci s institutem dohod o provedení práce – rozsáhlé daňové úniky a nadbytečné výdaje státu (příjmy z dohod o provedení práce nepodléhají odvodům na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení)
- Využití prostředků Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci (Evropského globalizačního fondu) pro boj s důsledky hospodářské krize
- Předložení analýzy systému sociálních služeb, zejména jeho financování

- Zvýšení kapacity úřadů práce a projektů v souvislosti s rostoucí nezaměstnaností – organizační opatření

U dalších 5 opatření je MPSV ČR uvedeno jako spolupracující.

10. Konvergenční program

MPSV se významnou měrou v uvedeném období podílelo na úsporných opatřeních Konvergenčního programu. Nová vláda bude moci navázat také na výstupy poradního expertního sboru ministra financí a ministra práce a sociálních věcí, který byl v lednu 2010 ustanoven s cílem připravit pro příští vládu variantní návrhy dalšího možného postupu v oblasti důchodové reformy.

Kapitola K. Ostatní činnost

MPSV v hodnoceném období poskytovalo organizační i administrativní zázemí několika radám vlády, jejichž činnosti souvisejí s věcnou působností resortu práce a sociální věci. Konkrétně se jednalo o Radu vlády pro seniory a stárnutí populace a Radu vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Kromě toho MPSV z velké části koordinovalo činnost Rady hospodářské a sociální dohody (dále „RHSD“), tzv. tripartity.

1. Činnost Rady vlády pro seniory a stárnutí populace

MPSV v uplynulém období mj. vykonávalo činnosti sekretariátu Rady vlády pro seniory a stárnutí populace. Na základě pokynů předsedy a místopředsedy rady zpracovávalo odborné podklady pro jednání, připravovalo zasedání, pořizovalo zápisy, zveřejňovalo informace, zpracovávalo materiály pro jednání vlády, připravovalo výroční zprávy o činnosti atd. Dále na základě podkladů jednotlivých resortů zpracovávalo zprávy o plnění Národního programu přípravy na stárnutí na období let 2008 až 2012. Rovněž zpracovávalo stanoviska k návrhům koncepčních dokumentů a právních předpisů z hlediska problematiky seniorů a stárnutí populace.

2. Činnost Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci

Rada vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci byla zřízena jako tripartitní poradní orgán vlády České republiky, a to usnesením vlády č. 858 ze dne 3. září 2003. V hodnoceném období, stejně jako v minulých letech, plnila úkoly a na tripartitní úrovni koordinovala činnost v oblasti BOZP, čímž naplňovala poslání a článek 15 Úmluvy Mezinárodní organizace práce č. 155 o bezpečnosti a zdraví pracovníků a o pracovním prostředí.

V roce 2010 vstoupila rada a její čtyři stálé výbory do sedmého roku činnosti. Rada, které předsedá ministr práce a sociálních věcí, připravovala a schvalovala dokumenty a doporučení k provádění a pravidelnému hodnocení plnění Národní politiky BOZP a Národního akčního programu BOZP. Jejich cílem je předcházet poškození zdraví z práce vzniklých v důsledku pracovních úrazů a nemocí z povolání.

Podrobně je činnost Rady, která zasedá podle schváleného plánu práce čtyřikrát ročně, popsána ve Výročních zprávách Rady a v zápisech z jednotlivých zasedání. Jsou přístupné na http://osha.europa.eu/fop/czech-republic/cs/systems/rada_bozp.php.

Při projednávání Výroční zprávy Rady za rok 2009 v březnu 2010 bylo působení Rady hodnoceno kladně, a to sociálními partnery i nezávislými odborníky z praxe.

3. Činnost Rady hospodářské a sociální dohody (dále „RHSD“)

Rada hospodářské a sociální dohody ČR působí jako společný, dobrovolný, dohodovací a iniciativní orgán vlády, odborů a zaměstnavatelů. Vládu na jednání RHSD ČR zastupovala delegace ve složení:

- Předseda vlády a předseda RHSD
- Ministr práce a sociálních věcí a současně výkonný místopředseda RHSD
- Ministři financí, průmyslu a obchodu, dopravy, pro místní rozvoj, zemědělství

Odbory na jednání RHSD zastupovala sedmičlenná delegace složená ze zástupců Českomoravské konfederace odborových svazů (dále „ČMKOS“) a Asociace

samostatných odborů (dále „ASO“) v čele s předsedou ČMKOS a současně místopředsedou RHSD ČR Milanem Štěchem (od 10. dubna 2010 Jaroslavem Zavadilem)

Zaměstnavatele na jednání RHSD zastupovala sedmičlenná delegace složená ze zástupců Svazu průmyslu a dopravy ČR (dále „SP“) a Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů (dále „KZPS“) v čele s prezidentem SP a současně místopředsedou RHSD Jaroslavem Mílem.

Od jmenování vlády Jana Fischera dne 8. května 2009 do ukončení činnosti této vlády se uskutečnilo osm zasedání Plenárním schůze RHSD, z toho jedno zasedání jako mimořádné.

V období mezi zasedáními Plenárních schůzí RHSD řídí činnost RHSD Předsednictvo RHSD. Jeho členy byli předseda vlády a předseda RHSD Jan Fischer, ministr práce a sociálních věcí a výkonný místopředseda RHSD Petr Šimerka, prezident SP a místopředseda RHSD Jaroslav Míl a předseda ČMKOS a místopředseda RHSD Milan Štěch (od 10. dubna 2010 Jaroslav Zavadil). Jednání se dále pravidelně zúčastňovali předseda KZPS Jan Wiesner, předseda ASO Bohumír Dufek, generální ředitel SP Zdeněk Liška a výkonný sekretář RHSD Ondřej Jukl.

V období působnosti vlády Jana Fischera se předsednictvo RHSD sešlo desetkrát. Z toho čtyři zasedání byla mimořádná.

2. února 2010 schválila 82. Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody „Návrh krátkodobých opatření pro východiska z krize a řešení jejích důsledků“, tzv. 38 bodů. Detailně se jimi zabývá [bod 9](#) v kapitole J.

4. Ustavení Vědecké lékařské rady

Ministerstvo práce a sociálních věcí v hodnoceném období ustavilo devítičlennou Vědeckou lékařskou radu ministra práce a sociálních věcí pro využití poznatků lékařské vědy v oblasti sociálního zabezpečení a zaměstnanosti. Pod vedením prof. MUDr. Jaroslava Blahoše, DrSc., předsedy České lékařské společnosti J.E. Purkyně (ČLS JEP), v ní zasednou přední lékařští odborníci z ČLS JEP.

ČSL JEP už několik let poskytuje expertní stanoviska zpracovaná předními českými lékaři, na jejichž základě se připravují právní předpisy. Nová koncepční řešení nebo změny stávajících řešení potřeb lidí se zdravotním postižením v sociálním zabezpečení a zaměstnanosti se tak vždy opírají o odborné lékařské vědecké názory a odpovídají pokrokům v medicíně.

Cílem spolupráce s lékařskými odborníky je posílit spolehlivost sociálních systémů a jejich věrohodnost pro širokou veřejnost a její zdravotní gramotnost. Ustavení Rady má nejen medicínský význam, důležitý je i sociální, pracovněprávní, ekonomický a etický přínos.

Seznam zkratek

APZ – Aktivní politika zaměstnanosti
ASO – Asociace samostatných odborů
BOZP – Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CZ PRES – Předsednictví ČR v Radě EU
ČMKOS – Českomoravská konfederace odborových svazů
ČR – Česká republika
ČSSZ – Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ – Český statistický úřad
DÚSP – Diagnostický ústav sociální péče
ESF – Evropský sociální fond
EGF - Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci
EHP – Evropský hospodářský prostor
EHS – Evropské hospodářské společenství
EK – Evropská komise
EP – Evropský parlament
EPSCO – Rada ministrů práce a sociálních věcí EU
ES – Evropské společenství
EU – Evropská unie
EURES – Evropské služby zaměstnanosti
EY 2010 – Evropský rok boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení
GG – Globální grant
HDP – Hrubý domácí produkt
IOP – Integrovaný operační program
ISPROFIN – Informační systém programového financování
ISS – Institut státní správy
KZPS – Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů
JIM – Jednotné inkasní místo pro příjmy veřejných rozpočtů
LPS – Lékařská posudková služba
MF – Ministerstvo financí
MKS - Meziresortní koordinační skupina
MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MO – Ministerstvo obrany ČR
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MSSZ - Městská správa sociálního zabezpečení Brno
MŠMT - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV - Ministerstvo vnitra ČR
MZ – Ministerstvo zdravotnictví ČR
NAP - Národní akční plán k transformaci a sjednocení péče o ohrožené děti na období 2009 – 2011
NIP – Národní individuální projekt
NP – Nemocenské pojištění
NSP - Národní soustava povolání a sektorových rad
OECD – Organisation for Economic Co-operation and Development
OIP – Oblastní inspektorát práce
OP LZZ – Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OPR – Obec přátelská rodině
OSSZ - Okresní správa sociálního zabezpečení
OSVČ – Osoba samostatně výdělečně činná

OZP – Osoba zdravotně postižená
PES - Poradní expertní sbor ministra financí a ministra práce a sociálních věcí
PPM – Peněžitá pomoc v mateřství
PnP – Příspěvek na péči
PSP ČR – Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky
PSSZ – Pražská správa sociálního zabezpečení
PSV – Práce a sociální věci
RIP – Regionální individuální projekt
RHSD – Rada hospodářské a sociální dohody
ŘSCP - Ředitelství služby cizinecké policie MV ČR
SEZAM – Projekt „Rozvoj služeb a spolupráce ÚP se zaměstnavateli v měnících se podmínkách na trhu práce“
SIP – Systémové individuální projekt
SLIC - Senior Labour Inspectors´ Committee
SP – Svaz průmyslu a dopravy ČR
SÚIP – Státní úřad inspekce práce
TIČR – Technická inspekce České republiky
TZ – Tisková zpráva
TK – Tisková konference
ÚMPOD – Úřad pro mezinárodně právní ochranu dětí
ÚP – Úřad práce
ÚP PSSZ – Územní pracoviště Pražské správy sociálního zabezpečení
ÚSP – Ústav sociální péče
UV – Usnesení vlády
ZP – Zákoník práce
ZPS – Změněná pracovní schopnost

